

СПОРОВИ ОД ИМОТНИ, СЕМЕЈНИ И НАСЛЕДНИ ОДНОСИ

1. Правото на службеност стекнато согласно одредбите од член 202 од Законот за сопственост и други стварни права го овластува тужениот како титулар на стварната службеност ова свое право да го истакнува спрема тужителот како сопственикот на послужното добро, иако ова право на тужениот не е запишано во јавна книга.

Од образложението:

Основниот суд Радовиш со пресудата П1 бр. 91/12 од 20.02.2013 г. тужбеното барање на тужителот, во целост го усвоил.

Утврдил дека тужениот со поставувањето и неотстранувањето на електричниот столб - дрвена бандера извршил вознемирување на сопственоста на тужителот.

Го задолжил тужениот да престане со вознемирување на сопственоста на тужителот од Радовиш на градежната парцела Кп.бр.4553 во м.в Долна Рудина за КО Радовиш во пов. од 1715м², на тој начин што на свој трошок ќе го дислоцира електричниот столб - дрвена бандера поставена на предметната парцела и дел од далоководот што поминува на предметната парцела и тоа надвор од градежната парцела на тужителот на соодветното место на начин што ќе постави подземен вод во вкупна должина од 326м, кој започнува од трафостаницата ТС “Млекара” и минува под тротоарот на парцела бр.А.11, ул.3 и под тротоарот на парцела бр.А.1 се до тротоарот на ул.1, а потоа продолжува по тротоарот паралелно со ул.1 се до наспроти бетонскиот столб бр.2 потоа под прав агол поминува под ул.1 се до постоечкиот бетонски столб означен со бр.2 на скицата од дополнувањето на наодот и мислењето од 10.09.2012 година.

Го задолжил тужениот да му плати на тужителот на име трошоци по постапката износ од 55.732,00 денари, сето тоа во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата.

Во останатиот дел од барањето за трошоци по постапката на тужителот со кое барал да се задолжи тужениот да му ги надомести трошоците на постапката за износ уште од 1.534,00 денари, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужениот кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право.

Имено, првостепениот суд го уважил тужбеното барање на тужителот и утврдил дека тужениот со поставувањето и неостранувањето на електричниот столб- дрвена бандера извршил вознемирување на сопственоста на тужителот, при што го задолжил тужениот да престане со вознемирувањето на сопственоста на тужителот на градежната парцела Кп.бр.4553 во м.в. Долна Рудина во површина од 1715 м² КО Радовиш, на тој начин што на свој трошок ќе го дислоцира електричниот столб- дрвената бандера поставена на предметната парцела и тоа надвор до градежната парцела на тужителот на соодветно место на начин што ќе постави подземен вод.

Во образложението на побиваната пресуда како поткрепа на истата навел дека предметната парцела е во сопственост на тужителот и дека врз истата во катастерската евиденција нема упишано ограничување (товари) во смисла на воспоставени службености во корист на тужениот, дека воспоставената службеност нема разумна цел во смисол на чл.197 од Законот за сопственост и други стварни права и дека со истата се оптоварува послужната ствар на тужителот во смисол на тоа што тој не може да ја отпочне постапката за добивање на одобрение за градење и решение за локациски услови за погоре цитираната катастерска парцела односно не може да ја користи функционално и наменски својата градежна парцела. Ова и од причини што согласно ДУП за индустриската зона каде се наоѓа предметната парцела на тужителот е предвидена нова локација на предметната електрична бандера а на тој начин што истата ќе се дислоцира од градежната парцела на тужителот и ќе биде заменета со подземен вод кој поминува низ тротоарска површина како јавна површина надвор од градежната парцела на тужителот, поради што и нужно е тужениот да изврши дислокација на бандерата - електричниот столб и да се воспостави енергетски кабловски вод, а во согласност и со дадениот наод и мислење од страна на ангажираното вешто лице.

Меѓутоа првостепениот суд погрешно го применил материјалното право поточно чл.6 и чл.161 од Законот за сопственост и други стварни права кога го уважил тужбеното барање на тужителот утврдувајќи дека тужениот го вознемирил правото на сопственост на тужителот на начин како што е наведено во изреката на првостепената пресуда. Ова од причини што првостепениот суд ги немал во предвид одредбите од чл.192, чл.194, чл.195 ст.3, чл.197 ст.2, чл.202 и чл.206 од Законот за сопственост и други стварни права со кој се регулира прашањето за стекнување и губење на правото на службеност. Во услови кога неспорно е дека електричниот столб па и целиот далекувод кој поминува на земјиштето на тужениот дека е поставен во 1987 година јасно произлегува дека тужениот согласно содржината на одредбата од чл.202 од Законот за сопственост и други стварни права се стекнал со комунална техничка службеност во смисла на чл.195 ст.3 од Законот за сопственост и други стварни права. Тоа што правото на службеност кое во конкретниот случај е стекнато со одржувачка не е запишана во јавните книги, не го спречува титуларот на стварната службеност, во конкретниот случај тужениот ова свое право да го истакнува према

тужителот кој е сопственик на послужното добро. Од овие причини произлегува дека тужениот не ја вознемирил сопственоста на тужителот на начин како што е наведено во изреката на првостепената пресуда бидејќи има законски основ за оптовареност на земјиштето на тужителот со службеност.

Исто така првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога го задолжил тужениот да изврши дислокација на електричниот столб - дрвената бандера поставена на парцела на тужителот на начин како што е наведено во изреката на првостепената пресуда. Ова од причини што истото го сторил спротивно на чл.206 од Законот за сопственост и други стварни права бидејќи на тој начин на индиректен начин утврдува дека тужениот повеќе нема право на службеност, бидејќи со задолжувањето на тужениот со дислокацијата на електричната бандера фактички одлучил да престане службеноста кое нешто е спротивно на содржината на законската одредба од чл.206 од Законот за сопственост и други стварни права, според кој точно е наведено во кој случаи може да престане службеноста. Од друга страна трасата и начинот на дислокацијата која првостепениот суд ја утврдил со помош на вешто лице е направено спротивно на постоечкиот урбанистички план за град Радовиш поточно во услови кога со истиот урбанистички план не било предвидено техничко решение за дислокација на бандерата и во услови кога за тоа нема одобрение за градба од надлежен орган, а кое нешто е предвидено со чл.56 од Законот за градење според кој во конкретниот случај е потребно одобрение за градење.

Од друга страна првостепениот суд не можел да го задолжи тужениот да ја изврши споменатата дислокација бидејќи истата е на земјиште кое не е сопственост на странките, туку на трето лице кое во конкретниот случај не е странка, па се поставува прашање на кој начин ќе се изврши дислокација без согласност на трето лице кое не е странка во спорот.

Имајќи го во предвид погоре наведеното следуваеше овој суд согласно чл.361 ст.4 од ЗПП да ја преиначи побиваната пресуда така што предметното тужбено барање го одбие како неосновано.

Согласно чл.160 од ЗПП бидејќи ту жителот не успеа во спорот овој суд го одби бараето за дополнителни трошоци за одговор на жалба во вкупен износ од 6.736,00 денари од кои износ од 6.136,00 денари за состав на одговор на жалба со паушал и ДДВ 18% и 600,00 денари такса за одговор на жалба.

Од погоре наведеното а согласно чл.361 ст.4 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 25.03.2013 год. под ГЖ.бр.469/2013 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.347/2013 од 15.05.2014 год.

2. Склучената писмена спогодба во која поранешните брачни другари ја изразиле својата волја за начинот на поделба на заедничкиот имот го лишува тужителот од сопственоста на 1/2 идеален дел од заедничкиот имот стекнат во бракот.

Од образложението:

Основниот суд во Струмица со пресуда ПЗ-3/11 од 25.01.2013 година тужбеното барање на тужителот со кое бара да се утврди дека тужителот по основ на заеднички стекнат имот во брак со сега тужената е сопственик на по 1/2 идеален дел паричните средства наведени во изреката на побиваната пресуда, па да се задолжи тужената да му го тоа право на тужителот признае, како и да му исплати 1/2 идеален дел од сите овие парични средства, како и да му ги на тужителот надомести трошките по постапката на делото во износ од 95.394,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да и ги на тужената надомести трошките по постапката на делото во висина од 26.000,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за нецелосно и погрешно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека странките биле поранешни брачни другари кои заклучиле брак на ден 04.05.1978 година и тоа во с. Н. С. По заклучувањето на бракот странките како брачни другари заминале да живеат и да работат во Ш. Во брак биле до 03.09.2001 година кога со пресуда донесена од надлежниот суд во Л., бракот помеѓу странките бил разведен, а која пресуда станала правосилна на ден 27.09.2001 година. Разводот на бракот во судот во Л. се водела по досие ДИ бр.2001.00079 и ова пресуда била признаена со решение Р.бр.416/01 од 24.10.2001 година донесена од страна на Основниот суд во Струмица. Тужбата за развод на брак е поднесена на ден 27.04.2001 година а на истата дата на 27.04.2001 година странките пред судот на град Лукарно заклучиле спогодба каде во т.7 од ова спогодба било определено дека имотните односи на поранешните брачни другари веќе се разрешени

посебно социјалната квота на В. Специле Сагал (Бар Спортиви) и сите други добра во сопственост на жената во Ш. и во странство да останат во нејзина сопственост, а сите други преостанати добра останувале во апсолутна исклучива сопственост на мажот. Утвдрил дека додека траела брачната заедница помеѓу странките тужената В. од својата мајка позајмила 11.000 ШФ, со кои парични средства заедно со нејзините браќа и нејзината снаа кој вложила по 3.000 ШФ ја регистрирале фирмата Бар Спортиви, за кој бар бил извршен упис во Трговскиот регистар во Л.-Централен регистар на 10.02.2000 година. Во Централниот регистар било определено дека тужената В., Р., К. и нејзината снаа В. се регистрирани како содружници. Почетниот капитал на Бар Спортиви и крајно книговодствено салдо изнесувале 20.000 ШФ согласно изводот од 23.02.2000 година. Паричните средства кои тужената ги позајмила од нејзината мајка не биле повратени на нејзината мајка. Во временскиот период од 01.01.2000 година до 31.12.2000 година тужената В. имала сметка за отворен премин при Унија на Швајцарски банки- Фондација за отворен премин УБС СА со салдо од 8.303,75 ШФ, меѓутоа во текот на постапката не се утврдува дали ваквите парични средства од 31.12.2000 год. до денот на разводот на бракот 03.09.2001 год. се уште постоеле на сметка на тужената В. или пак ваквите парични средства се потрошиле додека траела брачната заедница помеѓу странките. Тужената исто така имала сметка и во Л. и тоа сметка бр.65749249-4 и во временскиот период од 01.01.2000 година до 30.04.2000 година салдото на ова сметка изнесувало 11.3000,15 ШФ за кои парични средства не бил приложен доказ од кои би се утврдило дали овие парични средства постоеле во моментот на разводот или истите се потрошени.

На вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Првостепениот суд правилно ги применил чл.67 и чл.71 од Законот за сопственост и други стварни права кога тужбеното барање на тужителот го одбил во целост како неосновано бидејќи од изведените докази правилно утврдил дека странките се поранешни брачни другари чиј брак се развел на ден 03.09.2001 год. пред надлежниот суд во Л. со пресуда која станала правосилна на ден 27.09.2001 год. а која пресуда за развод на бракот била признаена со решение за признавање на странска одлука Р.бр.416/01 од 24.10.2001 година на Основен суд Струмица. Првостепениот суд правилно утврдил дека на 27.04.2001 година помеѓу странките била склучена спогодба во град Лукарно каде во точка 7 од ова спогодба, странките изречно и со слободно изразена волја се договориле дека нивните имотни односи се веќе разрешени посебно социјалната квота на В. Специле Сагал за Бар Спортиви и било определено сите други добра во сопственост на жената во Ш. и во странство да останат во нејзина сопственост, а сите други преостанати добра да останат во апсолутна исклучива сопственост на мажот. Првостепениот суд правилно одлучил кога тужбеното барање на тужителот со кое барал да се утврди дека истиот е сопственик на 1/2 идеален дел од паричните средства предмет на тужбеното барање го одбил како неосновано бидејќи од изведените докази не се утврди на

кого се овие парични средства, дали на тужената или на тужителот, дали се нивни заеднички средства и дали овие парични средства постоеле во моментот на разводот на бракот или истите се потрошени за времетраењето на брачната заедница помеѓу странките.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот кој наведува дека истиот е сопственик на 1/2 идеален дел на заедничкиот имот стекнат во бракот и на паричните средства предмет на тужбеното барање, но не го прифати овој жалбен навод како основан бидејќи од изведените докази спогодба склучена на ден 27.04.2001 година се утврди дека со ова спогодба странките односно брачните другари веќе ја изразиле својата волја за начинот на поделба на заедничкиот имот на начин што се договориле социјалната квота на Бар Спортиви и сите други добра што се наоѓале во Ш. да останат во сопственост на тужената, а сите други преостанати добра да останат во апсолутна исклучива сопственост на мажот -тужителот. Тужителот во текот на постапката не приложил доказ од кој судот би утврдил дали паричните средства предмет на тужбеното барање постоеле во моментот на разводот на бракот или истите се потрошени за времетраењето на брачната заедница помеѓу брачните другари.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 26.03.2013 год. под ГЖ.бр.496/2013 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.405/2013 од 22.05.2014 год.

3. Во ситуација кога тужителот како содружник во ДОО не истапил од Друштвото, ниту бил исклучен од него на денот од кога со тужбата бара исплата на содружничкиот удел според пазарната вредност на денот на истапувањето, односно кога не му престанал неговиот содружнички однос во Друштвото и сите права што произлегуваат од него, истиот нема право од тужените како останати содружници да бара надомест за неговиот удел во Друштвото поради исклучување, односно истапување во смисла на одредбите од чл.209 од ЗТД.

Од образложението:

Основен суд Штип со одделение во Пробиштипско пресуда П-1.231/11 од 06.12.2011 година тужбеното барање на тужителот против тужените и содружниците со кое барале да се дозволи истапување на содружникот А. М. од Ш. од А.доо Ш. и да ги задолжи тужените солидарно да му исплатат на име содружнички удел од 25% според пазарната вредност на денот на истапувањето 10.10.2008 година и тоа во висина од 8.417.067,00 денари или 137.480,00 евра со Законска затезна камата сметано од поднесување на тужбата 14.01.2009 година до 31.1.2010 година, а од 1.2.2010 година па до конечната исплата со Законска казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ што важела на последниот ден на полугодие што му претходело на тековното полугодие зголемена за 8 процентни поени, како и за

надоместот на трошоците во постапката во вкупен износ од 228.180,00 денари го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот на тужениот и содржниците да им ги надомести трошоците во постапката во вкупен износ од 181.815,00 денари во рок од 15 дена по приемот на одлуката.

Барањето на тужените и содружниците за трошоци во постапката за разликата од досудените 181.815,00 денари до бараните 234.505,00 денари го одбил.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот А.М. од Ш., кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење. Тужените во благовремен рок имаат поднесено одговор на жалба со кој ги побиваат жалбените наводи и предлагаат жалбата да се одбие, а пресудата потврди, бараат трошоци по одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, одговорот на жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката е јасна и разбирлива, не противречи сама на себе, ниту на причините во пресудата. Во пресудата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Имено првостепениот суд утврдил дека тужителот А. М. и тужените Б.Н., Ф. Ј. и Ѓ. И. се содружници во друштвото за вршење инженеринг и занаетчиски работи „А.“ доо Ш. кое било регистрирано во 1992 година пред Основен суд Штип и во текот на работењето на друштвото се стекнало со додатен капитал. При основањето сите содружници внеле ист број на удели во висина од 4.434 евра во денарска противвредност од 288.206,00 денари или процент на учество 25 %. На ден 10.10.2008 година содружниците одржале состанок на кој тужителот изјавил дека истапува од друштвото и дека бара 25 % од згради, материјали, долгување и побарување на друштвото. Останатите содружници го прифатиле овој предлог и на тужителот му признале 25% од целокупниот имот на друштвото и од луге. Друштвото на 01.12.2008 година до содружникот сега тужителот доставиле предлог понуда за надомест на уделот според пазарната вредност со која му понудиле на тужителот да му исплатат 25% според пазарната вредност од вкупниот имот на друштвото, односно да му исплатат 44.800 евра со тоа што исплатата да биде извршена еднократно во рок од 60 дена сметано од

денот на прифаќањето на понудата и со рок за одговор на понудата од 8 дена. Тужителот на ден 15.12.2008 година дал одговор на понудата, го известил тужениот А. ДОО дека не ја прифаќа предлог понудата, бидејќи друштвото било свесно и знаело дека пазарната вредност на имотот изнесува 1.200.000,00 евра и дека бил согласен да му бидат исплатени 25% од вкупниот имот или износ од 300.000 евра со тоа што исплатата да биде извршена еднократно во рок од 60 дена сметано од денот на прифаќањето на понудата. На 16.12.2008 година тужениот А. го известил тужителот дека неговата понуда од 15.12.2008 година не е прифатена и дека била отворена можноста пазарната вредност на неговиот содружнички удел да се утврди во редовна судска постапка. Одлука за истапување на сега тужителот првотужениот А. доо не донел. Договорот на друштвото со ограничена одговорност А. доо немал одредби со кои би се регулирало и истапувањето на содружник. По поднесувањето на тужбата а и пред поднесувањето на тужбата, тужителот барал од првотужениот увид во целокупната документација за 2008 година, пописните листи на имотот на првотужениот, донесување одлуки за исплата на личните побарувања на врботените за период од основањето на друштвото до 2008 година и да биде известен за извршената исплата, но на истите му било одговорено со известување од 23.01.2009 година и на записникот од одржан собир на содружници од 29.04.2009 година. Според извршеното вештачење на бирото за судско вештачење од октомври 2009 година вредноста на основната главнина на ДОО А. Ш. од 30.09.2009 година била проценета според сметководствените и билансни позиции во износ од 24.184.734,00 денари. Тужителот во основната главница на друштвото учествувал со 25% односно висината на неговиот удел во друштвото изнесувала 6.046/183,50 денари изразена во евра по средниот девизен курс на НБ РМ кој изнесува 61,171 денари за едно евро, уделот на тужителот изнесувал 98.840 евра. Дополнителниот наод и мислењето на Бирото за судско вештачење од 01.10.2010 година вредноста на уделот на тужителот во друштвото А. проценет во висина на пазарната вредност на денот на истапувањето 10.10.2008 година изнесувала 8.417.067,00 денари или 137.480 евра.

На вака правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Согласно член 166 од ЗТД е предвидено :1) Друштво со ограничена одговорност е трговско друштво во коешто едно или повеќе физички и правни лица учествуваат со по еден влог во однапред договорената основна главнина на друштвото.(3) Содружниците не одговараат за обврските на друштвото.

Согласно член 207 од ЗТД е предвидено:ст.(1) Со договорот за друштвото може да се определи содружникот да може да истапи од друштвото. Во таков случај, во договорот за друштвото мора да се определат условите, постапката и последиците од истапувањето на содружникот од друштвото.ст.(2) Содружникот, може со тужба, да бара истапување од друштвото ако за тоа постојат оправдани причини. Се смета дека постојат оправдани причини за истапување на содружник од друштвото: т.2) ако е спречен во остварувањето на своите права во друштвото.

Согласно член 209 од ЗТД е предвидено: (1) Со истапувањето или со исклучувањето на содружникот престанува неговиот содружнички однос и сите права што произлегуваат од него. (2) Содружник кој истапува од друштвото, односно исклучениот содружник има право на надомест на неговиот удел според пазарната вредност што ја имал уделот во времето на истапувањето, односно на исклучувањето на содружникот. Ако влогот бил непаричен, содружникот има право внесеното да му се врати, ако тоа право е определено во договорот за друштвото или ако со тоа се согласат другите содружници во рок што не може да биде пократок од три месеца од денот на истапувањето, односно исклучувањето од друштвото. Содружникот не може да бара надомест за причинета штета за случајно уништување, оштетување или намалување на вредноста на она што го вложил, како и ако до тоа дошло со редовна употреба. (4) На кој начин ќе се изврши процената, односно изборот според кој ќе се определи надомест за уделот го утврдуваат спогодбено, содружникот кој истапува, односно исклучениот содружник и друштвото. (5) Ако содружникот кој истапува, односно ако исклучениот содружник, во согласност со ставот (2) од овој член, не го прифати предлогот на друштвото, надоместот на уделот на содружникот кој истапил, односно на исклучениот содружник, го проценува овластен проценувач определен од судот. (6) Содружничкиот однос во случај на истапување, односно исклучување престанува кога ќе му се исплати на содружникот надоместокот од ставовите (2) и (5) на овој член.

Во конкретниот граѓанско правен однос од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога утврдил дека тужителот А. М. заедно со тужените Б.Н., Ф. Ј. и Ѓ. И. биле содружници во А. доо Ш. регистрирано во 1992 година во Основен суд Штип со ист број на удел од по 4.434 евра или денарска противвредност 288.206,00 денари или процент на учество 25%. На состанок на содружници одржан на ден 10.10.2008 година тужителот се јавил дека истапува од Друштвото со тоа што барал 25% од згради, материјали, долгувања и побарувања. Предлогот за истапување на тужителот-содружник, останатите содружници го прифатиле и му признале 25% од целокупниот имот на Друштвото и од лугето. Друштвото доставило предлог понуда за надомест на уделот на тужителот од 25% според пазарната вредност од вкупниот имот на друштвото во износ од 44.480 евра, а исплатата да биде извршена еднократно во рок од 60 дена сметано од денот на прифаќањето на понудата, а одговорот на понудата требала да биде во рок од 8 дена од денот на приемот на понудата. Овој предлог бил донесен на 01.12.2008 година. На ден 15.12.2008 година тужителот доставил одговор на понудата на Друштвото од 01.12.2008 година која не ја прифатил и предложил надомест за својот удел во износ од 300.000 евра. На 16.12.2008 година Друштвото дало одговор на понудата на тужителот и истата не ја прифатила, бидејќи небила дадена во рокот определен со понудата, што значи небила постигната согласност околу висината на надоместокот на уделот на тужителот како содружник во Друштвото. Имајќи ги во предвид законските одредби каде како еден од основите за престанување на содружничкиот однос во Друштвото е предвидено истапувањето на содружникот од Друштвото, а истапувањето на

содружникот може да биде определено во договор на Друштвото каде што се предвидени условите, постапката и последиците од истапувањето на содружникот од Друштвото, а со оглед на тоа да во Договорот на Друштвото со ограничена одговорност А. немало одредби со кој би се регулирало истапувањето на содружникот, а имајќи ги во предвид актите донесени од страна на Друштвото во рамките своето тековно работење за периодот после 10.10.2008 година упатува на заклучок дека и тужителот имал учество како содружник во работењето на Друштвото, а со тоа се потврдува дека тужителот сеуште бил содружник во Друштвото и дека Друштвото немало донесено Одлука за истапување на тужителот како содружник од Друштвото, а тоа значи дека не престанал неговиот содружнички однос во Друштвото и сите права што произлегуваат од него, па поради тоа тужителот при состојба на постоење на содружнички однос во Друштвото нема право да бара надомест за неговиот удел. Друг начин да престане содружничкиот однос е да може содружникот со тужба да бара истапување од Друштвото ако за тоа постојат оправдани причини. Се смета дека постајат оправдани причини за истапување на содружникот од Друштвото, ако истиот е спречен во остварувањето на своите права во Друштвото. Од приложените докази во текот на постапката тужителот не докажа дека истиот бил спречен во остварувањето на своите прва од причина што тужителот барал од Друштвото увид во целокупната документација за 2008 година, за пописните листи на имотот на Друштвото, за донесувањето на одлуки за исплата на личните побарувања на вработените за периодот од основањето на Друштвото до 2008 година за сите вработени во друштвото и за извршената исплата, но на истите му било одговорено со известување од 23.01.2009 година и на записник од одржан собир на содружници од 29.4.2009 година, па од сето тоа произлегува дека тужителот не бил спречен во остварувањето на своите права во друштвото и не постајат оправдани причини за истапување на тужителот - содружник од Друштвото, па од тие причини правилно постапил првостепениот суд кога ја донел побиваната одлука.

Овој суд ги имаше во предвид предложените докази во жалбата, но не се впушти во испитување на истите од причина што согласно чл. 341 од ЗПП „Во жалбата не можат да се изнесуваат нови факти ниту да се предлагаат нови докази...“ па поради тоа тужителот бил должен пред првостепениот суд да ги приложи сите свои докази за утврдување на сите релевантни факти за утврдување на основаноста на тужбеното барање.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужителот на тужените да им ги надомести дополнителните трошоци за одговор на жалба во износ од 35.115,00 денари од кои износ од 11.115,00 за состав на одговор на жалба со зголемување и паушал и износ од 24.000,00 денари за судска такса.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 07.03.2012 год. под ГЖ.бр.192/2012 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.308/2012 од 24.04.2014 год.

4. Постои застареност на тужбеното барање во смисла на чл. 470 и чл.488 од ЗОО кога тужителите, иако биле должни, ниту во рок од 8 дена од денот кога го утврдиле недостатокот, ниту во рок од 6 месеци од примопредавањето на купените деловни простории не го известиле продавачот за утврдениот недостаток во површината на предадените простории.

Од образложението:

Основниот суд во Кочани со пресуда П-1-141/12 од 21.05.2013 година тужбеното барање на тужителите со кое бараат да се утврди дека ја нема исполнето во целост обврската кон тужителите по договорите за продажба на деловен објект за 16,19 м2, да се задолжи тужениот во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата под страв на присилно извршување да ги исполни договорите кон тужителите односно да им предаде уште 16,19 м2 деловен простор односно деловниот простор прикажан во скицата -наодот и мислењето како локал бр.24, како и да се задолжи тужениот да им ги надомести трошоците во постапката на тужителите во износ од 115.949,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата, го одбил како неосновано.

Ги задолжил тужителите да ги надоместат трошоците во постапката на тужениот во износ од 18.746,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Барањето на тужениот за разликата од досудените 18.746,00 ден. до бараните 33.995,00 ден. за износ од 15.249,00 ден на име трошоци во постапката, го одбил.

Од ваквата одлука во ст.1 и 2 од изреката останале незадоволни тужителите кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужениот поднел одговор на жалбата со кој ги побива жалбените наводи на тужителите па предлага жалбата да се одбие, а побиваната пресуда потврди. Бара дополнителни трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука и одлучувајќи како во ст.1 и 2 од изреката на истата да сторил суштествена повреда на одредбите на парничната постапка од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука во тој дел е разбирлива, непротивречи сама на себе си ниту на причините на одлуката. Во побиваната одлука се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето па како таква побиваната одлука со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи да првостепениот суд одлучувајќи како во ст.1 и 2 од изреката да погрешно и нецелосно ја утврдил фактичката состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд ја има целосно и правилно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил тужителите се брачни другари и во 1995 година со договори за купопродажба на деловен простор од Собранието на тужениот купиле деловни простори во градската спортска сала на ул. Л. во К. и тоа првотужителот со договор за купопродажба бр.08-210/8 од 26.05.1995 година и со анекс на договорот заверен кај нотар под ОДУ бр.190/2003 од 31.07.2003 година купил деловен простор локал бр. 23 во површина од 14 м², а според основниот договор бил заведен со површина од 13,79 м², а второтужителката со договор за купопродажба бр.08-210/6 од 26.07.1995 година и врз основа на анекс на договорот ОДУ бр. 191/2003 од 31.07.2003 година купила деловен простор локалот бр. 22 со површина од 10 м², а според основниот договор бил површина од 10,76 м². Договорите за купопродажба биле спроведени во евиденцијата за ДЗГР Одделение за премер и катастар К., така што деловниот простор бр.23 со површина од 14 м² е запишан во Ил.бр. 4129 за КО Кочани на име на првотужителот, а деловниот простор локал бр.22 со површина од 10 м² е запишан во Ил.бр.2286 на име на второтужителката. Сидот помеѓу двата деловни простори на лице место преставуваат еден деловен простор чија површина на лице место изнесува 25,10 м², односно зголемен за 1 м² во однос на вкупната површина на двата деловни простори од 24 м² која е спроведена во катастарскиот операт, а зголемувањето е за сметка на срушениот сид помеѓу двата деловни простории. Купопродажната цена од страна на тужителите е исплатена на тужениот и владението на деловните простории е предадено на тужителите во 1996 година. Утврдил дека тужителите го немаат известно тужениот дека им недостасува површина од деловните простории. Утврдил дека врз основа на договор за купопродажба на деловен простор бр.08-210/7 од 26.07.1995 година, Собранието на Општина Кочани на лицето Ј. Ѓ. од К. продал деловен простор во објектот на градската спортска сала во К. и тоа локал бр. 24 со површина од 14,69 м², кој се наоѓа западно од деловниот простор на тужителите односно до локалот бр.23 сопственост на првотужителот, цената за овој деловен простор е во целост исплатена од страна на ова лице и владението на овој деловен простор му е предаден во 1996 година а сега овој деловен простор е заведен на име на А. В. од К. Тужителите воделе спор против лицето Ј. Ѓ. пред надлежниот суд, заведен под П.бр. 264/05 за утврдување на сопственост и предавање на владение и со пресуда од 15.09.2005 година тужбеното барање на тужителите е одбиено како неосновано која пресуда е потврдена со пресуда на Апелационен суд во Штип Гж.бр.2963/05 од 28.03.2006 година.

На вака целосно и правилно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право кога одлучил како во ст.1 и 2 од изреката на оваа одлука.

Првостепениот суд правилно ги применил чл.470 и 488 од ЗОО, кога тужбеното барање на тужителите го одбил во целост како

неосновано, бидејќи од изведените докази- приложени договори за купопродажба и анекси на договори за продажба склучени помеѓу тужителот и тужениот се утврди дека тужителите во 1995 година со договори за купопродажба на деловен простор од Собранието на тужениот Општина К. купиле деловен простор во градската спортска сала на ул. Л. во К. и тоа првотужениот со договор за купопродажба бр.08-210/8 од 26.05.1995 година и со анекс на договорот заверен кај нотар под ОДУ бр.190/03 од 31.07.2003 година купил деловен простор - локал бр.23 во површина од 14 м², а според основниот договор бил заведен во површина од 13,79 м², а второтужителката со договор за купопродажба број 08-210/6 од 26.07.1995 година и врз основа на анекс на договорот под ОДУ бр.191/2003 од 31.07.2003 година купила деловен простор во локал бр.22 со површина од 10 м² а според основниот договор бил во површина од 10,76 м². Првостепениот суд правилно утврдил дека договорите за купопродажба биле спроведени на начин што биле евидентирани во ДЗГР Одделение за премер и катастар К. така што деловниот простор број 23 со површина од 14 м² е запишан во Ил.бр.4129 за КО К. на име на првотужителот, а деловниот простор бр.22 во површина од 10 м² е запишан во Ил.бр.2286 на име на второтужителката. Од увидот во списите на предметот П.бр.264/05 првостепениот суд правилно утврдил дека сидот помеѓу двата деловни простории локал бр.22 и локал бр.23 е срушен така да двата деловни простории на лице место преставуваат еден деловен простор чија површина на лице место изнесувала 25,10 м², односно зголемен за 1 м² во однос на вкупната површина на двата деловни простории од 24 м² па е спроведена во Катастрскиот операт а зголемувањето било на сметка на срушениот сид меѓу двата деловни простории. Првостепениот суд правилно утврдил дека купопродажната цена од страна на тужителите е исплатена на тужениот и владението на деловните простории е предадена на тужителите уште во текот на 1996 година. Од увидот во списите на предметот П.бр.264/05 првостепениот суд правилно утврдил дека врз основа на договор за купопродажба на деловен простор бр.08-210/7 од 26.07.1995 година на Општина К. на лицето Ј. Ѓ. од К. му било продадено деловен простор во објектот на градската спортска сала во К. и тоа локал бр. 24 со површина од 14,69 м², кој се наоѓал западно од деловниот простор на тужителите односно до локалот бр.23 сопственост на првотужителот. Цената за овој деловен простор е во целост исплатена од страна на ова лице, а владението на овој деловен простор му е предаден во 1996 година, а сега овој деловен простор бил заведен на име на А. В. од К. Тужителите воделе спор против лицето Ј. Ѓ. пред Основен суд Кочани, заведен под П.бр. 264/05 за утврдување на сопственост и предавање на владение и со пресуда од 15.09.2005 година тужбеното барање на тужителите е одбиено како неосновано а оваа пресуда е потврдена со пресуда на Апелационен суд во Штип Гж.бр.2963/05 од 28.03.2006 година.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно одлучил кога тужбеното барање на тужителите со кое барале да се утврди дека тужениот ја нема исполнето во целост обврската кон тужителите по договорите за купопродажба на деловниот простор за 16,19 м², па да се задолжи тужениот во рок од 8 дена по правосилноста на пресудата да и

ги исполни договорите кон тужителите односно да им предаде уште 16,19 м2 деловен простор, односно да деловниот простор прикажан во скицата и наодот и мислењето како локал бр.24 како и да се задолжи тужениот да ги надомести трошоците на постапката во износ од 115.949,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата го одбил во целост како неосновано бидејќи од изведените докази се утврди дека тужителите биле должни во рок од 8 дена сметано од денот кога ги откриле недостатоците односно по 6 месеци по предавањето на деловните простории да го известат тужениот дека деловните простории имаат недостатоци односно дека им недостига површина од деловните простории кое нешто во конкретниот случај не го сториле. Првостепениот суд правилно утврдил дека во конкретниот случај постои застареност на тужбеното барање од причина што деловните простории на тужителите им биле предадени во 1996 година, а тужбата е поднесена на 27.09.2012 година од кои причини, првостепениот суд правилно а согласно чл.470 и чл.488 од ЗОО одлучил како во ст.1 и 2 од изреката на побиваната одлука.

Жалбените наводи на жалителот кој што наведува дека тужениот како странка во предметниот договор за купопродажба на деловен објект во целост не ја исполнил обврската кон тужителите бидејќи и предал помал деловен простор во површина од 16,19 м2, и затоа истиот е во обврска да ги предаде овие метри квадратни ги ценеше но не ги прифати како основани бидејќи утврди дека тужителите задоцниле со исполнување на своето побарување бидејќи во рок од 8 дена сметано од денот кога ги откриле недостатоците односно во рок од 6 месеци од предавањето на деловните простории не го известиле тужениот како нивна законска обврска, од кои причини првостепениот суд правилно одлучил како во ст.1 и 2 од изреката на побиваната одлука.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП ги задолжи тужителите да платат на тужениот на име дополнителни трошоци за одговор на жалба сумата во износ од 17.727,00 ден. од кои за состав на одговор на жалба 5.850,00 ден. зголемено за 15% поради учество на уште едно лице на страна на тужениот или 877,00 денари и такса за одговор на жалба износ од 11.000,00 ден.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.357 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 10.07.2013 год. под ГЖ.бр.1044/2013 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.693/2013 од 24.06.2014 год.

5. Основачкиот влог во правно лице не претставува имот стекнат во семејна заедница во смисла на одредбите од ЗСДСП, па тужителите како членови на семејната заедница на тужениот кој е содружник и основач на правното лице немаат правен основ да бараат да им се утврди правото на сопственост на идеален дел од основачкиот удел на тужениот во правното лице по основ на имот стекнат во семејна заедница.

Од образложението:

Основниот суд во Струмица со пресуда ПЗ бр.10/12 од 23.11.2012 год., тужбеното барање на тужителите со кое бараат да се утврди дека по основ на имот стекнат во семејна заедница имаат право на сопственост на по 1/4 идеален дел од оснивачкиот удел од фирмата Друштво за транспорт трговија и услуги В. Д. С., а на прво тужениот В. П.му го признаваат правото на сопственост на 1/4 идеален дел од оснивачкиот удел од второтуженото Д.за т. т.и у.В.Д.С. како и барањето на тужителите да се задолжат тужените солидарно да им ги надоместат трошоците во постапката во вкупен износ од 150.680,00 денари го одбил како неосновано.

Ги задолжил тужителите да на тужените солидарно им ги надоместат трошоците по постапката во вкупен износ од 159.908,00 денари.

Посебниот предлог на тужителите за издавање на привремена мерка заради обезбедување на непарично побарување, со кој бараат да му се забрани на тужениот В. П. како сопственик и управител да располага со имотот во Фирмата Д. В.Д. С.и да му се забрани на истиот како сопственик и управител да врши продажба и ставање на било каков друг терет на имотот на фирмата Д. В. Д.С.т. и тоа полуприколки, теглачи и камиони со атрибути опишани во дел II од изреката на побиваната одлука и тоа се до правосилното окончување на постапката го одбил како неоснован.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужителите, кој во благовремен рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлагаат жалбата да се уважи, пресудата преиначи или истата ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи по оценка на овој суд изреката на побиваната пресуда е јасна и разбирлива и истата не противречи самата на себеси, ниту на причините наведени во пресудата, а во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителите за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи врз основа на изведените и правилно ценети докази во текот на постапката, ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско правен однос.

Од изведените докази, првостепениот суд утврдил да тужителите В. и М. П. се брачни другари, а нивни деца се тужителот З. и

првотужениот В.. Во 2003 година првотужениот се омажил со сопругата М. со која најпрво живееле на ист спрат со неговите родители во семејната куќа и тоа некаде до 2005 година кога на првотужениот му бил опремен вториот спрат од куќата на кој би живеал одвоено со неговата сопруга. Во периодот кога првотужениот се оженил неговиот брат З. се наоѓал на студии во С., кој по завршувањето на студирањето си нашол работа најпрво во С. а потоа и во С. каде и се вратил. Тужителот З. кога се вратил во С. 2007 година веќе бил оженет и имал формирано семејство, па по враќањето живеал на првиот кат од семејната куќа заедно со неговите родители се додека не му бил опремен третиот кат од семејната куќа. Во периодот додека З. и В. не биле оженети, односно во периодот додека З. се наоѓал во С. каде студирал, а В. речиси бил на крајот од одслужување на воениот рок, тужителот В. некаде 1998 година започнал да работи со менувачко работење, земал под кирија веќе постоечка менувачница Електро ас на која првотужениот билуправител. Работењето со Менувачницата по одреден период почнало да се покажува како непрофитабилно, па тужителот В. кој во тој период располагал со капитал ги прашал своите синови дали со парите кои ги има да купи станови во С. или пак да инвестира во фирмата на нивниот вујко која се занимавала со транспорт. Тужителот З. и неговиот брат В. му предложиле на нивниот татко да парите ги инвестира во фирмата на нивниот вујко бидејќи била рентабилна па би оствариле добар профит. Првотужителот ги послушал синовите и инвестирал во фирмата В. к.. Во 2002 година тужителот В. со претходна согласност на неговиот шура инвестирал во фирмата В. компани на која фирма истиот бил сопственик. Тужителот му дал на рака на неговиот шура сума од 120.000 ДМ за да сведокот му купи два камиони, кое нешто и било сторено. На фирмата В. к. сведокот Г. бил оснивач и во истата имал свои два камиони, а исто толку имал и тужителот В. во В. компани. Во периодот додека камионите на тужителот В. работеле во фирмата В. к., првотужениот не бил пријавен и повремено одел да помага на начин што ако се појавела потреба да набави делови од Г., а еднаш до два пати имал одено и како втор возач за Р.. По четири- пет годишна соработка помеѓу тужителот В. и сведокот Г. во фирмата В. К. решиле да прекинат со заедничката соработка која ја имале до тој момент, па во тој момент тужителот В. размислувајќи на кој начин да го одвои неговиот вложен дел во фирмата В. к. одлучил тоа да го направи на начин што ќе регистрира нова фирма, на која без двоумење како сопственик и управител решил да биде неговиот син -првотужениот В.. Второтуженото друштво В. било формирано исклучиво според одредбите на законот за трговски друштва, на начин што основачот В. к. исклучиво и единствено со првотужениот го основале второтуженото друштво и тоа како В. Д. кое нешто било сторено во 2007 година, а една година подоцна второтуженото друштво преминало во Д., а оснивачот В. к. истапил од Д. со о. на влог. Во период кога било основано второтуженото друштво тужителот В., заедно со синовите склучиле договор за рамковен кредит со универзална инвестициона банка АД С. од која им бил одобрен кредит со лимит од 50.000 евра. На ден 13.12.2007 година тужителите В. и З. и првотужениот склучиле и потпишале договор бр. 120-308 со Уни банка со кој договор на истите им бил одобрен кредит во износ од 20.000 евра. На

ден 14.08.2008 година бил склучен нов договор бр. 120-439 меѓу Уни банка АД С. и тужителите В. и З. и првотужениот В., со кој договор на ко-кредитокорисниците им бил одобрен кредит во износ од 10.000 евра, а на ден 11.09.2008 година ко-кредитокорисниците В., З. и В. повторно склучиле договор бр. 120-443 со Уни банка со кој договор им бил одобрен кредит од 20.000 евра со кој износ кредитокорисниците ја искористуваат и последната сума од вкупно одобрениот кредитен рамковен лимит. Кредитот од 50.000 евра кој го подигнале В., З. и В., а на кој тужителот В. во прво време се јавувал како носител на кредитот го искористиле за расчистување на некои долгови кои ги имале сите заедно, а ниту еден дел од кредитот небил наменет за второтуженото друштво на чија сметка не бил извршен паричен трансфер. Семејната кука која ја ставиле под хипотека за добивање на рамковниот кредит првотужителот како нејзин сопственик со договор за дар на недвижности им ја поклонил на своите синови З. и В.. Со изјава за согласност У. б.С. дала известување дека е согласна сопственоста на недвижниот имот - предмет на обезбедување да премине од хипотекарниот должник В. на лицата В. и З.П.. На ден 15.08.2008 година пред Нотар Ј.М. бил склучен нотарски акт ОДУ.бр. 481/08 каде извозна и кредитна банка се јавува во својство на залогопримач, а тужените во својство на залогодавачи. Со споменатиот Нотарски акт ИК банка АД С. на тужените им одобрила кредит во износ од 110.500 евра, а тужените како залогодавачи за одобрениот кредит под залог ги ставиле подвижните предмети и тоа вит тегнач марка С.со рег. ознака СР-481-БМ марка Д.- кабина суер спаце висока кабина и троосовинска полуприколка ладилник . Кредитот кој го подигнале тужените бил искористен исклучиво за потребите на второтуженото друштво, заради што и подвижните предмети биле ставени под залог. Фамилијата П. убаво се сложувала се до моментот првотужениот како сопственик и оснивач на второтужениот одлучил да се исели од канцеларијата во која до тој момент било седиштето на второтужениот. Ваквата одлука била причина да се влошат односите во фамилијата, дошло до физички пресметки, па првотужениот со неговата сопруга и децата ја напуштиле семејната кука и отишле да живеат на друго место. Нарушените односи и невозможност на мирно решавање на проблемите биле причина тужителите да ја поднесат предметната тужба. Во моментот второтужениот располага со имотот опишан во изреката на решението за издавање на привремена мерка.

Ваквата фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази.

Како резултат на правилно и целосно утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната пресуда.

Во чл. 174 ст. 2 од ЗТД е предвидено:“Внесување на влоговите во форма на труд и услуги, вклучувајќи и услуги или труд кој веќе се извршени, се спротивни на овој закон“.

Во чл. 201 од истиот закон е предвидено:“Уделот може да биде поделен само во случај на пренос на удел, правно следбеништво од содружник кој престанал и при наследување. За поделба на удел е потребна согласност на сите содружници, освен ако со договорот за друштвото поинаку не е определено“.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога одлучил како во изреката на побиваната одлука, бидејќи од изведените докази со сигурност утврдил дека второтуженото друштво било формирано исклучиво согласно одредбите на ЗТД, во законски спроведена постапка со единствени вложувања од страна на првотужениот како физичко лице. Содружник на друштвото е само оној кој е запишан во книгата на удели. Во Дооел оснивачот внесува основачки влог кој му се става на располагање на друштвото. Уделот на содружникот се определува според големината на влогот и претставува збир на права и обврски чиј носител е сопственик, а кој ги стекнува врз основа на неговиот влог кој во целост е уплатен од сопственикот на тој удел во друштвото. Затоа правилно првостепениот суд заклучил дека тужителите не може да бараат уделот од второтуженото друштво да се подели на идеални делови по основ стекнување во семејна заедница, ако се има предвид фактот дека имотот на правниот субјект не може да претставува имот стекнат во семејна заедница. Тужителите законски не фигурираат како лица кои стекнале удели во второтуженото друштво. Второтужениот како правно лице не може да биде член на семејна заедница и од него да се бара утврдување по основ на имот стекнат во семејна заедница право на сопственост на идеален дел од оснивачкиот влог од правното лице. Второтужениот својството на правно лице го стекнало согласно одредбите од ЗТД, па законот за сопственост и други сварни права не може да се примени како основ да се утврди дел од заеднички стекнат имот во семејна заедница. Содружник на друштвото е само оној кој е запишан во книгата на удели, а уделот се пренесува со договор за пренос на удел заверен кај Нотар, па секој пренос на удел што би се извршил на начин и според услови што се во спротивност со ЗТД или со договорот за друштвото е ништовен. Основањето на второтужениот пред надлежните органи било во целост согласно одредбите од ЗТД, па усвојувањето на тужбеното барање на тужителите онака како што е поставено би значело утврдување на ништовност на уписот на второтужениот, а согласно чл. 107 од ЗТД, такво тужбено барање се поднесува во рок предвиден со законот. По основањето на друштвото основачкиот влог му припаѓа на друштвото.

Со оглед на тоа што првостепениот суд го одбил тужбеното барање на тужителите, првостепениот суд правилно одлучил и кога го одбил предлогот за издавање на времена мерка за обезбедување на непарично побарување бидејќи утврдил дека во случајот не се исполнети условите од Законот за обезбедување на побарувањата, а имајќи во предвид дека второтужениот ниту има права, ниту обврски спрема тужителите кои не се јавуваат како содружници во друштвото.

Овој суд при одлучувањето ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека согласно чл. 59 од ЗСДСП, немало влијание тоа што стварта во заедничка сопственост во јавната книга е запишана како сопственост само на некои од нив, и дека согласно чл. 63 од истиот закон секој заедничар можел да бара утврдување на делот во заедничката ствар, но не ги прифати ваквите жалбени наводи бидејќи во случајот во никој случај второтужениот неможе да биде член на семејна заедница, па затоа тужителите не можат по основ на имот стекнат во семејна

заедница да бараат право на сопственост од основачкиот удел на второтужениот.

Овој суд ги ценеше и жалбените наводи на жалителот дека во случајот се работело за тајно друштво во кое јавен содружник бил првотужениот а тужителите биле тајни содружници, но не ги прифати и ваквите жалбени наводи бидејќи согласно одредбите од ЗТД, влогот на тајниот содружник влегува во имотот на претријемачот- јавниот содружник. Во случајот не се исполнети условите за тајно друштво, бидејќи за вакво друштво потребна е писмена форма, односно односите меѓу содружниците во тајното друштво се уредуваат со писмен договор.

Овој суд го имаше во предвид и предлогот на жалителите дека бара да биде закажана расправа пред второстепениот суд на која да бидат повикани, но не го прифати таквиот предлог бидејќи согласно чл. 351 ст.2 од ЗПП, најде дека не е потребно заради правилно утврдување на фактичката состојба пред второстепениот суд да се повторат веќе изведените докази.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 24.04.2013 год. под ГЖ.бр.116/2013 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.572/2013 од 16.09.2014 год.

6. Договорот за купопродажба на акции е ништовен и не произведува правно дејство, кога спротивно на Законот за хартии од вредност секундарното тргување со акциите е извршено надвор од Берзата како единствен пазар на кој треба да се врши тргувањето.

Од образложението:

Основен суд Струмица со пресуда П1.275/12 од 25.02.2013 година, тужбеното барање на тужителот со кое бараше да се задолжи тужениот на име долг му ја плати сумата од 1.008.354,00 денри како денарска противвредност на износот од 16.396 евра со 33К согласно ЗВСЗК сметано од 29.06.2002 година па до 31.01.2010 година како и казнена камата во висина на референтната стапка на НБ на РМ што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие зголемена за осум процентни поени сметано од 01.02.2010 година па до конечната исплата, како и да на тужителот му ги плати трошоците по постапката во вкупен износ од 204.230,00 денари, сето тоа во рок од 15 дена по приемот на пресудата, го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да на тужениот му ги надомести трошоците по постапката во вкупен износ од 264.386,00 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага

жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесување на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи по наоѓање на овој суд изреката на побиваната одлука е јасна и разбирлива. Во образложението на истата се наведени доволно причини за одлучните факти и како таква е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл.343 ст.1 в.в. со чл.366 од ЗПП, со тоа што на подготвителното рочиште не прифатил изведување на докази што ги предложил тужителот, а се однесуваат на укажувањата дадени од страна на Апелациониот суд во решение ГЖ.бр.1539/12 од 17.12.2012 година.

Од увидот во списите на предметот, овој суд најде дека таква повреда од страна на првостепениот суд не е сторена. Првостепениот суд ги извел сите дејствија и расправал по сите спорни прашања на кои е укажано со цитираното решение, а на новата главната расправа иако започнала од почеток, странките можат да ги изнесат само фактите и доказите кои претходно ги предложиле во текот на првостепената постапка.

Неосновани се жалбените наводи дека првостепениот суд со побиваната пресуда погрешно и нецелосно ја утврдил фактичката состојба.

Имено, првостепениот суд утврдил дека тужителот бил вработен во АД Ј. С. и бил сопственик на 14 акции со номинална вредност од 2000 поранешни германски марки за една акција и во Ц. од вредност е евидентиран како имател на акции, а таквата состојба сметано од 2002 година па се до 14.05.2012 година не е променета. Утврдил дека тужителот бил заинтересиран со акциите кои ги поседува да купи деловен простор. Мајката на тужениот била заинтересирана да стане доминантен сопственик во ова друштво поради што со тужениот биле заинтересирани да купат акции од имателите на акции. Тужениот заклучно со 14.05.2012 година во Централниот не е евидентран како имател на сметка на хартии од вредност ниту како акционер во АД Ј. С. Тужениот и тужителот се договориле, тужениот да ги откупи акциите од тужителот и акциите од сведоците Н. М. и С. Р., поради што на 28.05.2002 година склучиле Договор за купопродажба на акции во кој како купувач се јавува тужениот во својство на законски застапник претседател на УО на АД Ј.С. иако во тоа време не бил имател на акции за да може да влезе во кругот на вработени во друштвото во кое тужителот имал акции. Договорот го составил сведокот В. Д. во тоа време адвокат од С. и во него било утврдено да тужителот како имател на 14 акции во противвредност од по 2000 германски марки запишани во ЦДХВ со број 1002399880 како и останатите продавачи кои имале по 10 акции да ги продадат на тужениот, а тужениот во својство на купувач се

обврзал за предметните акции да плати по 2500 германски марки во денарска противвредност по курсот на берзата. Со договорот тужениот се обврзал на тужителот да му плати 35.000 германски марки кои сметано по фиксниот курс на германската марка заменета во евро изнесува 17.896 евра. Оваа сума тужениот се обврзал да му ја плати на тужителот на 2 рати и тоа првата рата 50% од вредноста на акциите да ја плати до 04.06.2002 година, а останатите 50% најдоцна до 26.08.2002 година со обврска доколку не се придржува кон договорените рати да плати затезна камата. Во чл.3 од истиот договор тужителот и сведоците Р. и М. се обврзале со потпишувањето на договорот за продажба, при целосна исплата на акциите на тужителот да му ги пренесат сите права како што се управување, исплата на дивиденда и други права кои произлегуваат од позитивните законски прописи. Со чл.3 од договорот се обврзале дека по целосна исплата на договорената купопродажна цена ќе склучат договор за поклон на акции и истиот ќе го заверат кај нотар. Склучениот договор за купопродажба на акции странките го завериле кај нотар Верица Панова од Струмица под бр.2720/02 од 28.05.2002 година. При што тужителот доставил оригинал потврда за поседување на акциите предмет на купопродажба и ја предал на сведокот В. Д. кој во тоа време бил адвокат на тужениот. Во адвокатската канцеларија на овој сведок тужениот платил на тужителот сума од 1.500 евра дел од купопродажната цена на акции, а остатокот од 16.396 евра тужениот не го платил на тужителот.

Вака утврдената фактичка состојба е правилно и целосно утврдена и произлегува од изведените и правилно ценети докази во смисла на чл.8 од ЗПП.

Врз основа на вака правилно и целосно утврдена фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на пресудата.

Во чл.233 ст.3 од Законот за трговски друштва (Сл.весник 28/96 со измени во сл.весник 7/97, кој бил во важност во времето на склучувањето на договорот), Акциите можат да се пренесуваат помеѓу вработени и пензионери кои биле вработени во друштвото.

Во чл.225 од цитираниот закон е предвидено: акциите се хартии од вредност. Акциите се издаваат, пренесуваат и се водат како електронски запис во Централниот депозитар за хартии од вредност, согласно со Закон. Преносот и обврските од акциите настануваат од моментот на нивното запишување во централниот депозитар за хартии од вредност.

Во чл.1 од Законот за хартии од вредност (Сл.весник бр.63/00 од 29 јули 2000 година кој бил во важност во времето на склучувањето на договорот) е предвидено :со овој закон се уредуваат видовите на хартии од вредност, условите и начинот на издавање, тргување и регистрирање, утврдување и порамнување на трансакции со хартии од вредност, начинот и условите за основање и работа на пазарот на долгорочни хартии од вредност и централниот депозитар на хартии од вредност, како и статусот и надлежностите на комисијата за хартии од вредност (во понатамошниот текст комисија).

Во чл.10 од цитираниот закон е предвидено: под тргување со хартии од вредност, во смисла на овој закон, се подразбира првото продавање, односно првото запишување и уплата на хартии од вредност

(во натамошниот текст примарен пазар), и секое натамошно купување и продавање на хартијата од вредност (во натамошниот текст секундарен пазар).

Во чл.174 од цитираниот закон е предвидено: до 31.12.2003 година тргувањето со хартии од вредност кое не е регистрирано на официјалните пазари на Б. ќе се врши на неофицијалниот пазар на Б. Купопродажните трансакции склучени спротивно на ст.1 од овој член се ништовни.

Од изведените докази произлегува дека тужителот бил сопственик на 14 акции во АД Ј. и дека со тужениот склучиле Договор за купопродажба на акции заверен кај нотар Верица Панова од Струмица под бр.2720/02 од 28.05.2002 година. Од изведените докази произлегува дека тужениот му исплатил на тужителот износ од 1500 евра како дел од купопродажната цена на акции, а остатокот од 16.396 евра не му бил платен на тужителот.

Од увидот во потврдата издадена од Централниот, правилно првостепениот суд утврдил дека тужителот до 14.05.2012 година е запишан во акционерската книга како имател на акции, а тужениот во акционерската книга не бил запишан како имател на акции во АД Ј. С.

Имајќи го во предвид наведеното како и содржината на цитираните одредби од кои произлегува дека акциите се хартии од вредност, а секое секундарно тргување со акции како хартии од вредност надвор од Берзата е спротивно со Законот за хартии од вредност е ништовно и не може да произведува правно дејство, а во конкретниот случај се работи за секундарно тргување со акции надвор од Б., произлегува дека предметниот договор за купопродажба на акции врз основа на кој тужителот го темели своето тужбено барање не може да произведува правно дејство, бидејќи не се исполнети условите за негова правна важност. Со оглед на наведеното, по наоѓање на овој суд правилно постапил првостепениот суд кога ја донел побиваната одлука.

Овој суд ги имаше во предвид и останатите жалбени наводи, но најде дека истите не се основ за поинакво одлучување.

При одлучувањето судот не ги имаше во предвид доказите доставени од страна на жалителот во прилог на жалбата од причина што согласно чл.341 од ЗПП, во жалбата не можат да се изнесуваат нови факти, ниту да се предлагаат нови докази.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 10.07.2013 год. под ГЖ.бр.619/2013 и Врховен суд на РМ Рев2 бр.798/2013 од 02.10.2014 год.

7. Бланко потпишаната меница издадена од тужениот како кредитокорисник при склучувањето на договор за кредит, а подоцна пополнета од тужителот како кредитодавател врз основа на менична изјава дадена од страна на кредитокорисникот со која кредитодавателот е овластен да ја потполни бланко дадената меница на меничен износ во висина на доспеаните, а ненаплатени обврски на кредитокорисникот по склучениот договор за кредит,

претставува веродостојна исправа врз основа на која кредитодавateľот може да бара од надлежен нотар да донесе решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа.

Од образложението:

Основниот суд Струмица со пресуда Пл1.П.28/12 од 04.03.2013 година, приговорот на тужената против решението УПДР.бр.204/12 од 14.05.2012 год, на нотар Соња Божинкочева од Струмица го одбил како неоснован.

Решението со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа УПДР.бр. 204/12 од 14.05.2012 год, на нотар Соња Божинкочева од Струмица останува во сила.

Ја задолжил тужената на тужителот да му ги надомести дополнителните парнични трошоци во износ од 99.880,00 ден, во рок од 8 дена од приемот на пресудата.

Барањето на тужителот да се задолжи тужената да ги надомести трошковите определени согласно решението УПДР.бр. 204/12 од 14.05.2012 год, на нотар Соња Божинкочева од Струмица на вкупен износ од 35.700,00 ден, го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останала незадоволна тужената преку полн. В. Костуранова адв. од Струмица, која во навремен рок изјавила жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителот преку полн. Ана Софрониевска адв. од С., поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди. Бара трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на тужениот за сторена суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст.2.т.14. од ЗПП, бидејќи побиваната пресуда нема недостатоци поради кои не може да се испита, изреката на пресудата е разбирлива, непротивречна сама на себеси или на причините на пресудата. Во образложението на истата се наведени причините за решителните факти кои се јасни и непротивречни.

Првостепениот суд со сигурност ги утврдил решителните факти на кои ја заснова пресудата и тоа дека тужителот на тужената и го исплатил договорениот износ од долгорочниот потрошувачки кредит и ги исполнил сите други обврски од договорот, а тужената не се придржувала на преземените договорни обврски во однос на времето и износот на враќање на долгот редовната камата и затезната камата, така што на денот на поднесувањето на предлогот за донесување на решение за дозвола на извршување врз основа на веродостојна исправа

вкупниот долг изнесувал 5.718.154,00 денари и на тој износ е донесено решението на нотарот Соња Божинковича од Струмица.

Жалбените наводи на тужениот во кој наведува дека во текот на постапката тужениот преку полномошникот барал од судот да го задолжи тужителот да го достави барањето за кредит врз основа на кое и е одобрен кредит на тужената и бидејќи судот не постапил по истото барање сторил суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст.1. в.в. со чл. 218 ст.1. од ЗПП, се неосновани. Имено, во чл. 218 ст.1. од ЗПП е утврдено дека кога едната странка се повикува на исправа и тврди дека таа се наоѓа кај другата странка, судот оваа странка ќе ја повика да ја поднесе исправата, оставајќи и за тоа определен рок.

Неоснованоста на истакнатите жалбени наводи по овој основ произлегува од фактот што во цитираната законска одредба е наведено на исправа која се наоѓа кај другата странка, а во конкретниот случај тужената барала да се достави на судот барање за кредит, кое не е исправа согласно напред наведената законска одредба.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба. Првостепениот суд утврдил дека тужителот и тужената на ден 22.04. 2008 год, склучиле договор за долгорочен потрошувачки кредит со кој тужителот на тужената и одобрува кредит во износ од 100.000 евра во денарска противвредност по среден курс на еврото од курсна листа од НБ на РМ која важи на денот на склучувањето на договорот. Согласно чл. 5 од овој договор корисникот на кредитот е должен пред отпочнување на користење на кредитот да му даде на тужителот заради обезбедување на уредно и навремено отплатување на кредитот и камата, меница и менична изјава потпишана од кредитокорисникот, меница и менична изјава потпишана од АД Македонија С.-ќ. С. сега во сечај и залог на идна и обични акции на АД Македонија С.-ќ. С.

Со решение од 03.11. 2011 год, над АД М. С.-ќ. отворена е стечајна постапка. Тужителот поднел пријава за побарување за наплата на главен долг во износ од 20.690.264,00 денари со камата и со решение од 16.02.2012 год, на стечајниот судија на Основен суд Струмица е утврдено побарување на тужителот во износ од 7.200,00 денари, а е оспорено на износ од 20.683.064,00 денари. За оспореното побарување од АД Македонија С.-ќ. С. е поднесена тужба, која подоцна во однос на други кредитокорисници тужбата е повлечена, а останале при тужбата за утврдување на побарување во износ од 10.566.320,00 денари за кредитокорисниците К. М. и тужената.

Првостепениот суд утврдил дека со дадената менична изјава и бланко меница кои се однесуваат на двајцата кредитокорисници К. М. и тужената, тужителот према тужената поднел барање за извршување врз основа на извршна исправа солемнизација - потврдување на приватна исправа - договор за обезбедување на парично побарување, со засновање на регистриран залог врз акции со својство на извршна исправа, а заради наплата на износ од 5.033.206,00 ден, по договорот од 24.02.2008 год, врз основа на кој извршителот донел заклучок за запирање на извршувањето од 21.10.2011 год, поради безуспешен обид за продажба на акции.

Законскиот застапник на АД Македонија Струмица постапувајќи по чл. 5. од договорот за догорочен потрошувачки кредит склучен меѓу тужителот и тужената потпишал менична изјава во која стои „ За обезбедување на побарување на тужителот по договорите за долгорочен потрошувачки кредит на двајцата кредитокорисници К. М. и Т. В. , доставува бланко меница потпишана од овластено лице на давател на менична изјава, со која го овластила тужителот да ја пополни дадената меница на меничен износ до висината на доспеаните, а неплатени обврски по договорите за кредит заедно со износот на неплатената редовна и затезна камата како и сите трошоци кој ги има по договорите. Исто така е овластен тужителот да ги исполни и сите други составни делови на меницата кој се неисполнети , а потоа меницата без претходен протест да ја употреби за наплата на достасаните обврски на кредитокорисниците, меѓу кои и тужената, за кои АД Македонија гарантира по договорите за кредит.

Врз основа на потпишаната менична изјава и издадената бланко меница од АД Македонија , врз основа на меничната изјава која бланко е потпишана од тужената која неотповикливо го овластила тужителот до колку не ги измири обврските по склучениот договор да ја пополни меницата на износот на достасаните и неплатени обврски по договорот за кредит заедно со неплатената редовна и затезна камата како и сите трошоци што ги има по договорот. Тужената како кредитокорисник има солидарна обврска да го врати неисплатениот дел од кредитот и од тие причини тужителот ја поднел предметната тужба.

Утврдената фактичка состојба е целосно и правилно утврдена и врз основа на истата правилно е применето материјалното право.

Во чл. 5 од ЗОО е утврдено дека во засновувањето на облигационите односи и остварувањето на правата и обврските од тие односи учесниците се должни да се придржуваат кон начелото на совесност и чесност. Од чл. 10 ст.1. од ЗОО произлегува дека учесниците во облигациониот однос се должни да ја извршат својата обврска и се одговорни за нејзиното исполнување, а од чл. 1104 од ЗОО , обврска на Б.та е на корисникот да му стави на располагање определен износ на парични средства , а на корисникот да и ја плати на Б.та договорената камата и да и го врати добиениот износ во време и на начин какао што е утврдено во договорот.

Бидејќи во конкретниот случај тужената не се придржувала на договореното ,првостепениот суд со примена на овие законски одредби донел правилна и законита одлука кога одлучил да го одбие приговорот на тужената како неоснован, а решението на нотарот да остане во сила, бидејќи е исполнет основот за донесување на решение за извршување предвиден во чл. 16 в ст.1. од ЗИ.

При одлучувањето судот со посебно внимание ги ценеше жалбените наводи дека од страна на тужената била издадена бланко меница која не била потпишана од нејзина страна и дека таквата меница не важи и не произведува правно дејство, и не претставува веродостојна исправа поради што не може да се донесе решение за дозвола за извршување врз основа на веродостојна исправа меѓутоа ваквите жалбени наводи се неосновани, бидејќи првостепениот суд утврдил дека тужената потпишала менична изјава со која го овластила тужителот до

колку таа не ги измири обврските по договорот, да ја потполни меницата на вкупно достасаните обврски и дека тоа нешто се случило, така што во целост биле исполнети условите нотарот да го донесе решението за извршување во смисла на чл. 418 ст. 2 и 3. од ЗПП, и чл. 16 - Г ст.1. од Законот за извршување.

Исто така се неосновани и жалбените наводи дека со договорот за кредит не е само регулирано обезбедување на кредитот со менични изјави и меница од тужената, туку и со давање во залог на сопствени акции во корист на тужителот, за кој залог имаат склучено два договори за обезбедување на парично побарување, со засновање на залог врз акциите и поради што тужителот се уште може да си го наплати побарувањето при продажбата на имотот на стечајниот должник.

Тужителот се обидел да го наплати своето побарување со продажба на заложените акции на тужената, меѓутоа извршната постапка што се водела кај нотар Соња Божинкочева од Струмица е запрена, поради неуспешен обид за продажба на акциите.

Имајќи во предвид дека тужителот во својство на доверител ги исполнил сите договорни обврски кој произлегуваат од договорот за долгорочен потрошувачки кредит, а тужената не се придржувала и не ги исполнила преземените договорни обврски и не го вратила кредитот, доверителот има право врз основа на веродостојна исправа од надлежниот нотар да бара да се донесе решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, како што е сторено во конкретниот случај.

Одлуката за трошоците судот ја донесе согласно чл.160 и чл.149 од ЗПП, а се однесува на трошоци во износ од 5.850,00 денари за состав на одговор на жалба и 24.000,00 денари за судска такса, кои износи се во согласност со чл.8 од Тарифата за награда и надомест на трошоци за работа на адвокатите и согласно таксената тарифа од Законот за судски такси.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 06.06.2013 год. под ГЖ.бр.637/13 и Врховен суд на РМ на ден 30.09.2014 година под Рев2.бр.799/13

8. Договорот за продажба на општествен (државен) стан кој не е заверен кај нотар не може да се смета за ништовен само поради недостатокот на заверката пред надлежен орган ако истиот во целост е реализиран, односно ако купувачот во целост ја исплатил купопродажната цена и ако истиот непречно го користи предметниот стан, а кој притоа од катастарската евиденција поради продажбата бил извршан од име на РМ, па таквиот договор има основ да се конвалидира и да претставува основ за пренос на правото на сопственост и упис во јавните книги на име на купувачот.

Од образложението:

Со пресуда Основен суд Струмица П1.7/14 од 5.5.2014 година тужбеното барање натужителот со кое бара да се утврди дека истиот по основ на договор за купопродажба под бр. 17-8692 од 14.12.2005 година се стекнал со право на сопственост на стан на ул. „Спиро Захов „ бр.3 стан 9 на кп.бр.5593 дел 5 адреса ул. „Спиро Захов “ бр.3 број на зграда 1, намена на зграда и други објекти - А1 влез 1, кат Под. бр.9 намена на посебен дел од зграда П, внатрешна површина од 7 м², кп.бр.5593 дел 5 адреса ул. „Спиро Захов “ бр.3 број на зграда 1, намена на зграда и други објекти - А1 влез 1, кат 2, бр.9 намена на посебен дел од зграда СТ, внатрешна површина од 63 м², кп.бр.5593 дел 5 адреса ул. „Спиро Захов “ бр.3 број на зграда 1, намена на зграда и други објекти - А1 влез 1, кат 2, бр.9 намена на посебен дел од зграда ПП, внатрешна површина од 7 м², па оваа пресуда да претставува основ на запишување на правото на сопственост на предметниот стан на тужителот во јавните книги при евиденција при Агенција за катастар на недвижности, па да го задолжи тужениот да го тоа право на сопственост на тужителот признае и да трпи да се изврши упис во јавните книги на Агенцијата на Катастар на недвижности на предметниот стан на име на тужителот, како и да го задолжи тужениот да му ги на тужителот надомести трошковите по постапката на делото во висина од 76.364,00 денари го одбил во целост како неосновано. Го задолжил тужителот да и ги на тужената надомести трошковите по постапката на делото во висина од 31.980,00 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата под страв на присилно извршување.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот М.В. од С. преку адв.Зоран Молчанов од Струмица, кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешна и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната одлука укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно одлучување.

Апелациониот суд во Штип ја разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната одлука во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот за погрешна примена на материјалното право поради што овој суд согласно чл.361 ст. 1 т. 4 од ЗПП ја преиначи првостепената пресуда и одлучи како во изреката на ова одлука поради следните причини: првостепенит суд со побиваната одлука го одбил тужбеното барање на тужителот како неосновано, со кое барал да се утврди дека тужителот по основ на договор за продажба склучен на 14.12.2005 година се стекнал со право на сопственост на спорниот стан опишан во изреката на оваа пресуда. За ваквото одлучување првостепениот суд прифаќа дека договорот не бил заверен ниту од надлежен суд ниту од нотар и поради не можел да се реализира во Агенцијата за катастер на недвижности. Исто така првостепениот суд прифаќа дека спорниот стан не бил запишен во

катастарот на име на тужената Република Македонија и поради тоа таа не била пасивно легитимирана во спорот.

Имајќи го во предвид дека фактичката состојба во првостепената пресуда е правилно утврдена, но дека првостепениот суд погрешно го применил материјалното право, овој суд ја преиначи првостепената пресуда и го усвоил тужбеното барање на тужителот.

Од изведените докази произлегува дека на 14.12.2005 година бил склучен договор за купопродажба според кои продавач е РМ застапувана од Џемил Мехазин член на Владата на РМ и како купувач М. В.-тужителот. Предмет на продажбата е општествен стан кој му бил доделен на татко му на тужителот по име Василев Киро од Струмица преку фирмата во која работел РО „Предилница Југотекст „ од Струмица. Од страна на Стопанска банка АД Скопје се потврдува дека тужителот како купувач целосно го отплатил износот на станот. Откако е доделен станот на претходникот на тужителот В. К. и потоа од 2005 година па наваму истиот си го користи тужителот. Во катастерот на недвижности овој стан не е запишан на иметот на продавачот РМ, затоа што со денот на склучување на договорот за продажба со тужителот на 14.12.2005 година истиот бил избришан како имот на Државата и од тогаш па наваму го нема во катастарската евиденција. Според геодетскиот елаборат утврдени ни се податоците потребни за запишување на станот, а кои се изготвени од овластено геодетско друштво „Геомеридијан,, ДОО Струмица од 16.12.2011 година.

Со одговорот на тужбата од страна на овластениот правобранител напред изнесените факти не се спорат туку се наведува дека тужителот не можел да бара упис на спорниот стан во Катастерот врз основа на договорот за продажба бидејќи ја нема исполнето обврската да плати данок на промет на недвижности. Исто така договорот не бил заверен кај Нотар па поради овие причини договорот не можел да се реализира во катастарската евиденција.

Според чл.65 од ЗОО договорот за чие склучување се бара писмена форма се смета за полноважен и ако не е склучен во таа форма ако договорните страни ги извршиле, во целост или во поголем дел, обврските што настануваат од него, освен ако од целта поради која е пропишана формата очигледно не произлегува нешто друго.

Поагајќи од оваа законска одредба и ако договорот кој е составен во писмена форма не е заверен кај Нотар со оглед дека е реализиран, истиот може да се конвалидира. Недостатокот на заверката во овој случај не го чини договорот за ништавен бидејќи тужителот ја платил во целост продажната цена и од денот на склучување на договорот па наваму го користи станот. Формата на ваквиот вид на договор и тоа писмена форма и заверка кај Нотар е пропишана поради заштита за плаќање на даночната обврска. Во случајот тужителот е спремен да го плати данокот на промет, а со оглед дека уписот во катастарот не може да се изврши без да се плати оваа давачка во конкретниот случај тужителот не може да ја избегне.

Согласно чл.148 од ЗПП тужениот се задолжува да му плати на тужителот на име процесни трошоци вкупно 78.704,00 денари од кои награда за состав на тужбата 3.900,00 денари, за застапување на полномошникот на 5 рочишта сметано по 4.680,00 денари или вкупно

23.400,00 денари, за состав на полномошно и трошковник 2.600,00 денари, за застапување на 17.3.2014 година 4.680,00 денари, за состав на жалба 7.020,00 денари и за судска такса за тужба и пресуда 37.104,00 денари.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл. 361 ст. 1 т. 4 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 13.06.2014 год. под ГЖ.бр.827/14 и Врховен суд на РМ на ден 28.10.2015 година под Рев2.бр.760/2014

9. Кога штетата настанала како последица на дејствија кои ги превзел изведувачот на работите без одобрение од нарачувачот и надвор од договорените работи нема услови за примена на одредбите од чл.196 од ЗОО за солидарна одговорност на нарачувачот и изведувачот на работите за настатата штета која ја трпи трето лице.

Од образложението:

Основниот суд Радовиш со пресуда П1.98/12 од 24.04.2013 год, тужбеното барање на тужителката го усвоил во целост.

Ги задолжил тужените по основ на надомест на штета солидарно да и исплатат на тужителката износ од 1.530.850,00 ден, со зкк пресметана по референтната стапка на НБ на РМ, што важела на последниот ден од полугодието што му претходело на тековното полугодие, зголемена за 8% поени, сметано од 24.04.2013 год, до конечната исплата како и да и ги платат трошоците по спорот во износ од 140.773,00 ден, во рок од 15 дена по правосилноста на пресудата под страв на присилно извршување.

Од ваквата пресуда останал незадоволен првотужениот, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Од ваквата пресуда во ст.2 од изреката во делот за трошоците по постапката останал незадоволен тужителот, кој во навремен рок изјавил жалба. Предлага жалбата да се уважи а решението укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Основниот суд Радовиш, со решение П1.бр. 98/12 од 17.04.2013 год, Јован Димитриев адв. од Радовиш, како полномошник на тужителката В. П. од с.Ј. ,поради нарушување мна редот во судијата навредување на судот и другите учесници во постапката . го казнил со парична казна од 700 евра во денарска противредност прресметана по

среден курс на НБ на РМ, што ќе важи на денот на наплата на парична казна.

Паричната казна да ја плати во рок од 15 дена по правосилноста на решението во спротивно ќе се изврши по службена должност според одредбите на чл.2. од ЗИ на санкции.

По правосилноста решението да се достави до адвокатска комора на РМ.

Од ваквото решение останал незадоволен тужителот кој преку полномошникот Јован Димитриев адв. од Радовиш во навремен рок изјавила жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи, а решението укине и предметот врати на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбите и останатите списи во предметот, ги испита побиваната пресуда и решение во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата на првотужениот е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право ако се има во предвид утврдената фактичка состојба

Имено, првостепениот суд утврдил дека првотужениот како правен следбеник на агенција за државни патишта Скопје, како нарачател за изградба на магистралниот пат М 6 Ш. -С. на делница од 42 + 70 до 52 + 700 км, склучила договор со изведувачот И. ДД 3. на 20.03.2009 год, заведен кај првотужениот под бр. 07-297/1 а кај вториот договарач -изведувач под бр. 09-05.Изведувачот И. ДД 3. склучила договор за подизведување на градежни работи со второтужениот. Првотужениот како нарачател на работите во договорот за изведување на работите со изведувачот И. ги утврдил сите услови за градење како општи услови, посебните услови, техничките услови, проектната документација, премер пресметката и другите потребни документи. Кон договорот бил склучен и анекс договорот од 06.09. 2010 година.Во чл.22 т.1. Од општите услови на договорот било предвидено дека изведувачот, освен ако договорот не предвидува поинаку, го обезштетува инвеститорот за сите загуби и барања, кој во т.Б се наведени како штета на некоја сопственост што можат да произлезат или како последица на изведувањето и завршувањето на работите за изградба и остранување на сите недостатоци на тие работи и за какви да е оштетни барања, судски постапки, штети, трошоци, побарувања во тој поглед или во врска со тоа Утврдил дека тужителката е сопственик на недвижност во м.в.,..., на КП.бр. 2917 со пов. од 1935 м2, запишана во ИЛ.бр. 435 за КО Ј..Подизведувачот на работите вршел ископ на земја од нивата на тужителката без таа да биде прашана, без да добие одобрение а тоа за

потребите на изградба на патот М 6. Ископаната земја евидентирана во градежна книга како позајмиште од нива на КМ 48 + 075 се употребувала за подобрување на постелката на магистралниот пат а ископот на земјиштето бил евидентиран и во градежниот дневник сметано од 04.09. 2011 година па натаму. Од ископот на земјиштето бил направен кратер во длабочина во просек од 5,20 м, а од целокупната површина од нивата на тужителката останала неископана површина од 899 м². Со ископот на плодното земјиште и ископот на останатото земјиште во длабочина со просек од 5,20 м, нивата на тужителката станала целосно неупотреблива, а за враќање на истата во нормална состојба потребни се изведување на работи со набавка, утовар, транспорт, разастирање и набивање на земјен материјал, со набивање до 80 % како и набавка, утовар, транспорт, разастирање и набивање со хумосен и земјен материјал и набивање до 80 % а вкупно за изведување на сите рботи и враќање на парцелата во правобитната состојба се потребни 1.530. 850,00 ден, за кој износ е оштетена тужителката.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Во чл. 141 од ЗОО е предвидено, „Тој што ќе му причини штета на друг должен е да надомести, доколку не ќе се докаже дека штетата настанала без негова вина.

Во чл. 196 од ЗОО е предвидено, „Нарачувачот и изведувачот на работите врз недвижноста солидарно му одговараат на третото лице за штетата што ќе му настане во врска со изведувањето на тие работи.

Од изведените докази произлегува дека тужителот е сопственик на парцела КП.бр. 2917 во мв.,..., со пов. Од 1935 м². Првотужениот како нарачувач, со ... ДД 3. како изведувач на 20.03.2009 склучиле договор за изградба на магистралниот пат М 6 Ш. -С. на делница од 42 + 70 до 52 + 700 км, со кој ги утврдиле сит услови за градење, како општи, посебни и технички услови за градење со пропратна проектна и друга документација. Градежните работи на магистралниот пат ги извршувал второтужениот како поизведувач. При изведувањето на работите од негова страна вршен е ископ од недвижноста сопственост на тужителот, во длабочина од 5,20 м. Од наодот и мислењето на ангажираното вешто лице произлегува дека поради превземени дејствија од страна на изведувачот сега второтужениот, останала неископана површина од 899 м² неупотреблива и недвижноста станала целосно неупотреблива, а за да се врати парцелата во правобитната состојба потребни се 1.530.850,00 денари. Првостепениот суд прифатил дека на тужител ми е причинета материјална штета во вкупен износ од 1.530. 850,00 денари и солидарно ги задолжил тужените да му ја надоместат на тужителот причинетата штета.

По наоѓање на овој суд, во конкретниот случај нема услови за примена на одредбата од чл.196 од ЗОО првотужениот како наачувач на работите солидарно со второтужениот како изведувач на работите, по принципот на објективна одговорност, да ја надомести штетата која му е причинета на тужителот. Ова од причина што од изведените докази произлегува дека штетата што е причинета на тужителот е како последица на дејствијата што ги превзел изведувач на работите (второтужениот) кој во текот на изведување на работите превзел работи надвор од договорените. Имено, изведувачот на работите вршел ископ на земјиште од недвижноста сопственост на тужителот за кои работи немал одобрение ниту од наачувачот ниту пак согласност од тужителот. Со оглед на тоа дека второтужениот како подизведувач на работите преземал работи надвор од проектната документација односно вршел ископ и користел материјал од парцелата на тужителот која е надвор од експроприраниот појас, овој суд согласно чл. 361 од ЗПП, ја преиначи побиваната одлука, одбивајќи го тужбеното барање на тужителот во однос на првотуженикот, како неосновано.

Согласно чл.160 в.в. со чл 148 и чл.149 од ЗПП, овој суд му досуди на првотужениот трошоци за целата постапка, а кои се однесуваат за застапување на една расправа 4.680,00 денари и 842,00 денари 18 % ДДВ, по 1.300,00 денари за состав на полномошно и трошковник, 5.850,00 денари за состав на жалба и 1.053,00 денари 18% ДДВ.

Од погоренаведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 10.07.2013 год. под ГЖ.бр.754/13 и Врховен суд на РМ на ден 29.10.2014 година под Рев2.бр.746/2013

10. Дали одредена недвижност ќе се приватизира и во кој обем одлучуваат надлежните органи за приватизација, односно тоа е однос помеѓу надлежните органи и носителот на правото на користење на одредена недвижност, па лицата кои немаат запишано никакви стварни права врз таа недвижност немаат правен интерес во судска постапка да бараат ништовност на актот врз основа на кој приватизираната недвижност во јавните книги била запишана на име на носителот на правото на користење.

Од образложението:

Основиот суд Берово со пресуда П-1.2/13 од 21.02.2013 година, тужбеното барање на тужителите против тужените го усвоил.

Утврдил делумна ништовност на спогодбата за физичка делба ВПП.бр. 41/08 од 30.10.2008 год, склучена помеѓу тужените во делот од ст.2. за запишување право на сопственост во јавните книги каде што се

водат недвижностите на 1/4 идеален дел од пат на ул.,.....кп.бр. 1506 план 7 скица 24 во пов. од 112 м2, сега нови кп.бр. 2515 од име на првотужениот на име на второтужената и истата во тој дел да не произведува правно дејство.

Ги задолжил тужените солидарно да им платат на тужителите 24.396,00 ден, парнични трошоци во рок од 15 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останала незадоволна второтужената преку адвокатско друштво Станинов Ристовски од Скопје, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Тужителите преку полн. адв.Тимко Дујовски адв. од Берово поднеле одговор на жалба со кој ги побиват жалбените наводи и предлагат жалбата да се одбие а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд на утврдената фактичка состојба погрешно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на побиваната одлука.

Првостепениот суд утврдил дека врз основа на оставинско решение О.бр.1116/95 второтужената покрај другиот недвижен имот наследила 2/4 идеален дел од кука КП.бр. 1523/1 во пов.од 148 м2, 2/4 од КП.бр. 1523/1 двор со пов. од 62 м2, и 2/4 од КП.бр. 1506 пат во пов. од 112 м2.Подоцна со договор за продажба на недвижен имот ОДУ.бр. 302/07 од 19.07. 2007 год, од продавачот Л. Е. 3.се стекнала со право на користење на уште 1/4 идеален дел од КП.бр. 1506, пат во пов. од 112 м2, како и 1/4 од КП.бр. 1523/1 двор со пов. од 62 м2, 1/4 од под објект КП.бр. 1523/1 во пов. од 128 м2, на кој имало изградено стар објект.На истите парцели првотужениот по основ на наследство од Панте Здравковски бил заведен како сопственик на останатата 1/4 идеален дел. Во катастарската евиденција во Пл.бр. 1832 за КО Берово кога бил на снага катастарот на земјиште првотужениот бил заведен на 1/4 идеален дел а второтужената на 3/4 идеален дел. На вака заведените сосопственичка парцела второтужената П. 3. на ден 1.09. 2008 год, поднела предлог за физичка делба по кој бил заведен предметот ВПП.бр.41/08.На записник од одржано рочиште на ден 30.10.2008 год, пред судот второтужената предложила и со првотужениот постигнала спогодба во која било наведено дека противникот се согласил неговата

1/4 идеален дел од КП.бр. 1523/1 во м.в.,.....под објект во пов. од 128 м2, 1/4 идеален дел од КП.бр. 1523/1 во м.в.,„Страшо Пинџур „ двор со пов. од 62 м2, и 1/4 идеален дел од КП.бр. 1506 во м.в.,....., пат со пов. од 112 м2, да се запише во јавната книга на име на предлагачот , а на второтужената неговиот дел да биде во сопственост на предлагачката со што истата ќе биде единствен сопственик.На противникот за отстапување на неговиот дел предлагачката му платила 1500 евра и со оваа спогодба предлагачката се согласила на противникот да не му пречи да поминува преку патот до границата на нејзиното место. Врз основа на ваквата спогодба како правен основ за стекнување на сопственост во катастарската евиденција во И.Л.бр. 5318 тужената поднела барање за приватизација.Со решение на Министерство за финансии - одделение за управна постапка - Берово УП.бр. 260-12228 од 20.02.2012 год, покрај останатите парцели земјиште под зграда и дворно место со приложениот имотен лист, геодетскиот елаборат и изводот од деталниот урбанистички план поранешната КП.бр.1506 која се водела како некатегоризиран пат била приватизирана и дел од КП.бр.1506 пат сега нов КП.бр. 2515/2 во пов. од 56 м2.Со истото решение било одбиено барањето за приватизација на останатиот дел од патот сега нов КП.бр. 2515/1 во пов. од 41 м2, бидејќи истото преставувало некатегоризиран пат.Правен основ за сопственост во приватизацијата било наведено постигнатата спогодба ВПП.бр. 41/08 од 30.10.2008 год, на која странките имале корисничко право согласно урбанистичкиот план во времето на склучувањето на спогодбата и сегашниот, а парцелата била предвидена како некатегоризиран пат градежно земјиште сопственост на Р.М.Тужителите како сопственици на соседна парцела КП.бр.2513 која граничела по целата должина со парцелата КП.бр. 2515/1 и 2515/2 и го користеле како пат па истите имале правен интерес за поништување на делот од спогодбата за купопродажба на патот КП.бр. 1506 бидејќи како државно земјиште го користеле за влез до куќата која се наоѓала од кај КП.бр. 2515 а во продолжение на куќата според урбанистичкиот план имало учтано друг плац, па било потребно поминување преку КП.бр. 2515/1 и КП.бр. 2515/2.Второтужената се сметала за сопственик според спогодбата за физичка делба ,па по поднесеното барање за приватизација за целата парцела со решение на Министерство за финансии управа за имотно правни работи УП-I бр.26-1228 од 17.01.2011 год, според урбанистичкиот план оваа парцела се водела како некатегоризиран пат и била извршена приватизација на дел од оваа парцела во пов. од 56 м2.

Од изведените докази првостепениот суд извел погрешен заклучок дека тужителите како сопственици на соседни градежни парцели имаат правен интерес парцелата која се води како пат КП.бр.2515 поранешна КП.бр.1506 да не се приватизира бидејќи истите го користат овој пат како соседни парцели.Се работи за парцела градежно земјиште за кое се

применува посебен режим регулиран со урбанистичкиот план како некатегоризиран пат на кој секој има право на користење, а со спогодбата истото им се ограничува што претставува правен интерес за поднесување на тужбата бидејќи со давањето на сопственичкото право на второтужената ќе произлезат правни последици за тужителите поради што во тој дел судот сметал дека спогодбата за физичка делба е ништовна и истата не може да произведува правно дејство и доколку таа спогодба не би постоела тужената Павлина не можела да добие сопственичко право на целата парцела, а со тоа приватизација на делот од парцелата.

Меѓутоа, по наоѓање на овој суд од изведените писмени докази неспорно произлегува дека тужителите врз предметната недвижност КП.бр.2515/1 и КП.бр.2515/2 произлезени од поранешната КП.бр.1506 немаат запишани стварни права врз недвижноста како што се право на користење или сопственост, па како носители на конкретно загрошено или попречено право врз предметната недвижност да имаат правен интерес за водење на предметната парница, а на која околност беше упатено и укажувањето на овој суд во решението ГЖ.бр.1407/12 од 19.11.2012 година

Овој суд согласно чл.361 од ЗПП, ја преиначи првостепената пресуда и одлучи како во изреката на оваа одлука од следните причини:

Согласно член 177 од ЗПП:(1) Тужителот може во тужбата да бара судот само да го утврди постоењето, односно непостоењето на некое право или правен однос или вистинитост, односно невивистинитост на некоја исправа. (2) Ваква тужба може да се поднесе кога тоа со посебни прописи е предвидено, кога тужителот има правен интерес судот да го утврди постоењето, односно непостоењето на некое право или правен однос, или вистинитост, односно невивистинитост на некоја исправа пред пристигнатоста на барањето за чинење од истиот однос, или кога тужителот има некој друг правен интерес за поднесување на ваква тужба.

Согласно член 112 од ЗСДСП: Право на сопственост се стекнува според закон врз основа на правна работа и со наследување. Право на сопственост се стекнува и со одлука на надлежен државен орган, на начин и под услови определени со закон.

Согласно член 95 од ЗОО:(1) Договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго

Во конкретниот граѓанско правен однос од изведените докази во текот на постапката неспорно произлегува дека:

Со Решение О.бр.1116/95 од 26.12.1995 година на Општински суд Скопје II С. второтужената П. З. е огласена за наследник на 2/4 од

КП.бр.1506 пат со површина од 112 м2 евидентирана во ПЛ.бр.1832 за КО Б.

Со Договор за продажба на недвижен имот ОДУ.бр.302/07 на Нотар Јован Ѓорѓовски од Берово второтужената се стекнала со 1/4 од КП.бр.1506 пат со површина од 112 м2 евидентирана во ПЛ.бр.1832 за КО Берово .

Во ПЛ.бр.1832 за КО Берово првотужениот З. Б. бил евидентиран на 1/4 од КП.бр.1506 пат со површина од 112 м2 .

Со спогодба ВПП.бр.41/08 од 30.10.2008 година на Основен суд Берово второтужената се стекнала со 3/4 од КП.бр.1506 пат со површина од 112 м2 евидентирана во ПЛ.бр.1832 за КО Берово .

Од наодот на вештото лице произлегува дека КП.бр.2515 пат со површина од 160м2 била запишана во ИЛ.бр.5318 за КО Берово на име на РМ со прибелешка дека носител на правото на користење на градежно земјиште било лицето З. П.

Со Решение за приватизација на градежно земјиште стекнато по основ на поранешна сопственост УП.л.бр.26.1228 од 06.04.2011 година на второтужената П. З. и се приватизирала КП.бр.2515/2 со површина од 56 м2 евидентрана во ИЛ.бр.5318 за КО Берово, а КП.бр.1515/1 со површина од 41м2 останала со право на користење.

Овој суд ги прифати како основани жалбените наводи со кои тужените наведуваат да тужителите во случајот не се носители на право врз предметната недвижност , па немаат правен интерес за водење на конкретната парница

Во состојба при неспорност на фактот да тужителите во катастарот на недвижности не се запишани како носители на права за да на истите им е загрошено или попречено остварувањето на своето право врз предметната недвижност која се води како пат КП.бр.2515 поранешна КП.бр.1506 што тужителите го користеле овој пат како соседни парцели , туку во јавната книга била запишана второтужената како носител на право на користење на КП.бр.2515, која своето право го стекнала на законит правно валиден начин во постапка предвидена со законот, за подоцна да може таа да поведе постапка на приватизација за предметната недвижност од кое произлегува да тужителите немаат правен интерес за водење на парницата.Од фактот дали една недвижност во урбанистичкиот план за тоа подрачје ќе претставува добро за општа употреба или добро за интерно користење зависи и одлуката што ќе биде донесена од надлежниот орган за приватизација на недвижноста, што значи дали предметната недвижност ќе се приватизира и во кој обем ќе се приватизира е однос помеѓу носителот на правото на користење на таа недвижност со надлежните органи за приватизација на градежно земјиште и истите во постапка согласно законот и урбанистичкиот план ценат дали се исполнети условите да се приватизира одредена недвижност.Одлуката што се донесува не зависи

од тоа дали како корисник т.е целосен титулар на недвижноста ќе биде едно лице како што е во случајот второтужената или како корисници ќе се јават повеќе лица со утврдени идеални делови на своето право на користење во случајот прво и второ тужените доколку предметната физичка делба не била склучена и тоа не е од влијание за донесување на одлуката за приватизација на недвижноста од надлежните државни органи, а правните последици од одлуката за приватизација имаат дејство пред се према подносителите на барањето за приватизација како носители на утврдени права врз недвижноста која е предмет на приватизација, па од тие причини имајќи во предвид дека тужителите врз предметната недвижност КП.бр.2515 немаат запишани стварни права врз недвижноста како што се право на користење или сопственост и не им е загрошено или попречено право врз таа недвижност тие немаат правен интерес за водење на предметната парница, па следувахе да овој суд го одбие тужбеното барање на тужителите како неосновано.

Бидејќи овој суд ја преиначи првостепената одлука согласно чл.160 ст.2. од ЗПП, одлучи и за трошоците на целата постапка и согласно чл. 148 и 149 од ЗПП, ги задолжи тужителите солидарно да му платат на првотужениот на име трошоци во постапката износ од 22.204,00 денари, а на второтужениот на име трошоци во постапката износ од 57.693,00 денари, од кои на првотужениот : за состав на одговор на тужба со зголемување за втор тужен, зголемување за втор тужител износ од 3.770,00 денари; за застапување на рочиштата на 05.04.2012 година, со зголемување за втор тужен, зголемување за втор тужител, 30% паушал и 20% саатнина износ од 4.5240,00 денари; за застапување на рочиштата на 23.05.2012 година, со зголемување за втор тужен, зголемување за втор тужител, 30% паушал, 20% саатнина со зголемување за 3 часа износ од 6.032,00 денари; за застапување на рочиштата на 14.02.2013 година, со зголемување за втор тужен, зголемување за втор тужител, 30% паушал, 20% саатнина со зголемување за 2 часа износ од 5.278,00 денари; за состав на полномошно износ од 1.300,00 денари; за состав на трошковник износ од 1.300,00 денари. На второтужената : за состав на одговор на тужба со зголемување за втор тужен, зголемување за втор тужител износ од 3.770,00 денари; за застапување на три рочиштата со зголемување за втор тужен, зголемување за втор тужител, 30% паушал и 20% саатнина од по 4.664,00 денари износ од 13.993,00 денари; за такса за жалба износ од 2.400,00 денари; за состав на жалба износ од 5.830,00 ден; за состав на полномошно износ од 1.300,00 денари; за состав на трошковник износ од 1.300,00 денари; за патни трошоци за застапување на три рочишта на релација Скопје-Берово и обратно износ од 28.560,00 денари и за патарина износ од 540,00 денари. Разликата до бараните трошоци на постапката за првотужениот износот до 23.540,00 денари и за второтужената износот до 63.640,00 денари овој суд го одби бидејќи не е

во согласност со Тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите.

Овој суд согласно чл. 160 од ЗПП ги задолжи тужителите солидарно на второтужената да и ги надоместат дополнителните трошоци за жалба во износ од 3.380,00 денари за состав на жалба.

Од погоренаведеното, а согласно чл.361 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 13.05.2013 год. под ГЖ.бр.579/13 и Врховен суд на РМ на ден 14.10.2014 година под Рев2.бр.690/2013.

11. Кај доброволното осигурување не се применуваат одредбите од Законот за задолжително осигурување во сообраќајот, туку одредбите од ЗОО, па тужителот -осигурителната компанија нема право на регрес освен кога осигурувањето од последиците од несреќниот случај е договорено како осигурување од одговорност на осигуреникот.

Од образложението:

Основан е наводот во ревизијата за сторена суштествена повреда на член 343 став 2 точка 13 од Законот за парничната постапка, дека пресудите на двата суда се нејасни, неразбирливи, истите не содржат доволно причини за решителните факти, поради што не можат во целост и со сигурност да се испитаат.

Исто така второстепениот суд ја сторил повредата на одредбата од член 343 став 1 во врска со член 363 од Законот за парничната постапка, бидејќи не ги ценел жалбените наводи кои се од решително значење.

Имено, првостепениот суд утврдил, а второстепениот во целост прифатил дека на ден 21.03.2010 година на регионалниот пат Ш. – Р. се случила сообраќајна незгода во која учесници биле сега тужениот кој управувал ТМВ Мерцедес, осигурано кај тужителот и од друга страна оштетениот З.С. кој управувал ТМВ марка ФСО и С.В. од Р. кој управувал ПМВ Мерцедес бензинец. Притоа, било утврдено дека на самото место на незгодата не биле оставени видливи траги на кочење и занесување на ТМВ марка Тип Трук и ПМВ Мерцедес и тие биле пронајдени во состојба како што биле во моментот на ударот, додека видливи траги од кочење после местото на незгодата имало од ТМВ Мерцедес, како и видливо поместување на заштитната мрежа поставена на брегот на клисурата од десната страна на патот сметано во правец Р. – Ш.. На местото на несреќата тужениот бил алкотестиран и кај него било констатирано присуство на алкохол во крвта од 2,42 промили. Во сообраќајната незгода повредени биле оштетениот З. и неговата сопруга, кои биле пренесени во клиничката болница Ш.. Кај оштетениот З. била констатирана скршеница на спинозниот продолжеток и седмиот вратен пршлен и нагмечување на градниот кош, како и констатирана

била руптура на слезинката со крварење. Наведените повреди биле оквалификувани како тешки телесни повреди, кои довеле до намалување на професионалната стабилност од 30 % и претрпен страв кој оставил трајни последици на психофизичката рамнотежа на повредениот, кој се манифестираше од 50% до 70% од болката. Со записникот за утврдување на процент на инвалидитет по основ на осигурување на лице од несреќен случај, на оштетениот бил утврден процент на инвалидност од 20% и му бил исплатен износ од 30.000,00 денари на ден 14.09.2010 година. Оштетениот не бил задоволен од утврдениот процент на инвалидност и од страна на Комисијата за решавање на нематеријална штета кај тужителот, на оштетениот му бил утврден дополнителен инвалидитет од 10% и му бил исплатен износ од уште 15.000,00 денари. Од страна на тужителот била поднесена тужба против тужениот на 21.02.2012 година за регресен долг, по која тужба е донесена правосилна пресуда на 26.03.2012 година, со која тужбеното барање на тужителот е усвоено и е задолжен тужениот да му надомести на тужителот на име оштетно побарување меѓу кои и за оштетениот З.С. износ од 45.000,00 денари. Притоа било утврдено дека оштетениот со полисата за доброволно осигурување имал и дополнително платено по основ на осигурување од незгода и тоа во случај на смрт и во случај на инвалидитет, за кое нешто била постигната вонсудска спогодба со која на оштетениот му била исплатена нематеријална штета во износ од 550.000,00 денари, бидејќи кај оштетениот биле констатирани тешки телесни повреди кои довеле до намалување на неговата професионална стабилност од 30%, а поради тоа што претрпел страв кој оставил трајни последици на неговата психофизичка рамнотежа која се манифестирала од 50% до 70% од болката.

Врз основа на вака утврдената фактичка состојба, пониските судови со примена на одредбите од член 141 и член 142 од Законот за облигациони односи, како и член 16 став 3 од Законот за задолжително осигурување во сообраќајот, го усвоиле тужбеното барање на тужителот, со образложение дека според здобиените тешки телесни повреди, врз основа на полисата за осигурување од автомобилска одговорност, на оштетениот му бил исплатен надомест на име нематеријална штета, а поради тоа што оштетениот дополнително се осигурал со полиса од незгода во случај на смрт и инвалидитет, па од тие причини два пати од две одвоени постапки поднел барање за регресно побарување, па врз основа на утврдениот факт дека оштетениот бил виновен за настанатата сообраќајна незгода бидејќи го управувал моторното возило под дејство на алкохол, оцениле дека тужителот се стекнал со правото на регрес на исплатени суми на оштетениот од страна на тужениот.

Меѓутоа, Врховниот суд на Република Македонија, наоѓа дека ваквите причини од кои се раководеле пониските судови при одлучувањето се нејасни и противречни. Ова, од причини што пониските судови во побиваните пресуди не дале доволно образложени причини по кој основ тужителот му го исплатил износот од 550.000,00 денари на оштетениот З.С., дали по основ задолжително осигурување од автоодговорност или пак по основ од доброволно осигурување на возач и патници за случај на смрт и за случај на инвалидитет. Во првиот случај се применуваат одредбите од Законот за задолжително осигурување и

согласно одредбата од член 16 став 3 тужителот има право на регрес. Во вториот случај кај доброволното осигурување не се применуваат одредбите од Законот за задолжително осигурување во сообраќајот, туку одредбите од Законот за облигациони односи и тоа заедничките одредби за имотни осигурувања и осигурувања на лица, одредбите за осигурување на лица и Општите услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај со табелата за определување на процент на инвалидност. Во овој случај се применуваат одредбите од член 1004 од Законот за облигациони односи и тужителот нема право на регрес, освен кога осигурувањето од последиците од несреќниот случај е договорено како осигурување од одговорност на осигуреникот.

Поради тоа, Врховниот суд на Република Македонија наоѓа дека е основан и ревизискиот навод дека поради погрешна примена на материјалното право и фактичката состојба по предметот е нецелосно утврдена.

Предвид на тоа Врховниот суд на Република Македонија, одлучи како во изреката на ова решение, согласно член 385 став 1 од Законот за парничната постапка.

При повторното судење, првостепениот суд е должен да ја отстрани сторената суштествена повреда на тој начин што ќе утврди по кој основ на оштетениот му е исплатен износот од 550.000,00 денари, факт од кој зависи примената на материјалното право по однос на правото на регрес на тужителот. При тоа да ги има во предвид погоре наведените укажувања, како и фактот дека согласно полисата доброволното осигурување во случај на незгода за инвалидитет е на сума - лимит во износ од 150.000,00 денари, што значи тужителот не бил обврзан да плаќа износ над договорениот лимит.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 06.02.2014 год. под ГЖ.бр.225/14 и Врховен суд на РМ на ден 03.06.2015 година под Рев2.бр.411/2014

12. Кога постои правосилна и извршна кривична пресуда со која даропримачот е огласен за виновен за кривично дело-семејно насилство врз дародавачот, исполнети се законските услови дародавачот да го раскине договорот за подарок и да го отповика направениот дар поради покажаната крајна неблагодарност на даропримачот спрема дародавачот.

Од образложението:

Основниот суд во Струмица со пресуда П1.бр.177/13 од 10.01.2014 година тужбеното барање на тужителот да се раскине договорот за поклон на недвижен имот заверен пред судот под Зав.бр.360/89 од 28.02.1989 година склучен помеѓу тужителот како поклонодавател и тужениот како поклонопримател и да се отповика направениот дар во корист на тужениот а се однесува на имот опишан во Ил.бр.1060 за КО С. па да се задолжи тужениот да му го поврати примениот дар кој се состои од имот поподробно опишан во ст.1 од изреката на побиваната

одлука, на тужителот во негова сопственост и владение, како и да му ги надомести направените трошоци по постапката во вкупен износ од 27.590,00 ден. го одбил во целост како неосновано.

Го задолжил тужителот да на тужениот му ги надомести направените трошоци по постапката во вкупен износ од 22.590,00 ден. во рок од 15 дена од приемот на пресудата.

Од ваквата одлука останал незадоволен тужителот кој во навремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите од ЗПП, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, па предлага жалбата да се усвои, а побиваната пресуда укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата и сите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл. 354 од ЗПП па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд донесувајќи ја побиваната одлука да погрешно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го одбил во целост како неосновано, па затоа овој суд согласно чл.361 од ЗПП, побиваната одлука ја преиначи и одлучи како во изреката на оваа одлука, а поради следните причини:

Имено, првостепениот суд прифатил за утврдено дека странките во постапката и тоа тужителот и тужениот се татко и син. На ден 20.02.1989 година помеѓу странките во овој спор бил склучен писмен договор за поклон на недвижен имот заверен пред Основен суд Струмица под Зав.бр.360/89 од 28.02.1989 година. Со овој договор, тужителот како поклонодавател на тужениот како поклонопримател му го поклонил имотот опишан во Ил.бр.1060 за КО С.. Од тогаш па се до пред една година, односите помеѓу странките биле складни со изразито почитување и разбирање, а во текот на 2012 година односите помеѓу странките драстично се измениле и дошло до нарушување на нивните односи.

Од увидот во правосилна, извршна, кривична пресуда на Основен суд Струмица К.бр.9/13 од 14.02.2013 година се утврди дека тужениот тогаш обвинетиот бил огласен за виновен затоа што на ден 12.11.2012 год. околу 11 часот во семејниот дел на неговите родители во с. С., обвинетиот сега тужениот при вршење на семејно насилство врз неговите родители, телесно ги повредил така што го бутнал оштетениот Д., лице со ограничено движење во долните екстремитети соборувајќи го на земјата при што од падот се здобил со телесна повреда, оток со црвенило на шаката и рачниот зглоб од левата рака, а оштетената М. ја удрил со тупаница во пределот на задниот дел од главата нанесувајќи и телесна повреда, нагмечетина во висина на десната ушна школка со димензија од 1,5 см, и ја удрил во машината за перење левата рака нанесувајќи и телесна повреда хематом на левата подлактица со овална форма по што таа паднала на земјата и при паѓањето се здобил со нагмечување на двете коленици од предната страна со кој дејствија, обвинетиот Т. сторил две кривични дела, телесна повреда предвидени и казниви во чл.130 ст.2 во врска со чл.1 од КЗ по што судот му изрекол

кривична санкција алтернативна мерка условна осуда со утврдена казна затвор во времетраење од три месеци која немала да се изврши доколку обвинетиот Т. во временски период од една година од правосилноста на пресуда не стори ново кривично дело.

На вака утврдената фактичка состојба, првостепениот суд погрешно го применил чл.563 ст.1 од ЗОО кога одлучил како во изреката на побиваната пресуда прифаќајќи дека во конкретниот случај не се исполнети законските услови од погоренаведената законска одредба од причина што утврдил дека кај тужителот не постоело повреда посебно тешка телесна повреда. Тужителот не се жалел од однесувањето на тужениот и дека лекарското уверение не гласело на име на тужителот како повредено лице од страна на тужениот од причина што истото било издадено на име на лицето М. П., сопруга на тужителот. Прифатил дека кривичната постапка е водена и е донесена пресуда без доказ, лекарско уверение на име на сега тужителот Д. и дека во овој случај судот не е врзан за правосилната извршна кривична пресуда од причина што не постоело соодветност на лекарското уверение со изреката на ова пресуда конкретно во однос на повредата на тужителот.

По мислење на овој суд, првостепениот суд погрешно го применил чл.563 ст.1 од ЗОО, бидејќи утврди дека во услови на постоење на правосилна и извршна кривична пресуда со која сега тужениот, тогаш обвинет е огласен за виновен за две кривични дела семејно насилство врз неговите родители за кое нешто судот му изрекол кривична санкција, алтернативна мерка условна осуда со утврдена казна затвор во времетраење од три месеци се утврди дека тужениот извршил семејно насилство врз неговите родители. Фактот што лекарското уверение во кривичната постапка било издадено само на лицето М. П., а не на тужителот не значи дека првостепениот суд во овој случај не треба да се сврзува со правосилната извршна кривична пресуда К.бр.9/13 од 14.02.2013 година од причина што со истата пресуда, тужениот е осуден условно на казна затвор за семејно насилство спрема неговите родители и дека согласно чл.563 ст.1 од ЗОО работодавачот во конкретниот случај тужителот може да го раскине договорот за подарок и да го отповика направениот дар, спрема тужениот од причина што тужениот веќе со правосилна кривична и извршна пресуда е огласен за виновен за кривично дело „тешка телесна повреда“ бидејќи со своето однесување кон тужителот или негово блиско лице, (неговата сопруга) извршил семејно насилство, а со тоа ја покажал и својата крајна неблагодарност кон неговите родители од кое нешто произлегува дека во конкретниот случај се исполнети законските услови од чл.563 ст.1 од ЗОО за раскинување на предметниот договор по што овој суд согласно чл.361 од ЗПП побиваната пресуда ја преиначи и одлучи како во изреката на оваа одлука.

Овој суд преиначувајќи ја побиваната одлука во однос на главното тужбено барање ја преиначи побиваната одлука и во однос на трошоците на постапката на начин што согласно чл.148 и чл.149 од ЗПП го задолжи тужениот на тужителот на име трошоци во постапката да му плати сума во износ од 27.590,00 ден. од кои: трошоци за застапување на ден 19.11.2013 година и 07.12.2013 година износ од по 2.340,00 денари, за состав на трошковник износ од 1.300,00 денари, денгуба на

тужителот 600,00 денари, трошоци пријавени со претходен трошковник по постапката П1.бр.191/12 од 10.05.2013 година во износ од 15.510,00 денари како и за состав на жалба износ од 3.900,00 денари, и судска такса за жалба износ од 1.600,00 денари, а сето ова да плати во рок од 15 дена по приемот на оваа пресуда.

Овој суд согласно чл.160 од ЗПП го задолжи тужениот да плати на тужителот на име дополнителни трошоци за поднесување на жалба сумата во износ од 2.600,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Од сето погоре изнесено, а согласно чл.361 од ЗПП се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 19.03.2014 год. под ГЖ.бр.416/14 и Врховен суд на РМ на ден 11.06.2015 година под Рев2.бр.526/2014

13. Тужителот нема право на надомест на штета во вид на изгубена добивка кога товарното моторно возило во соодветна постапка му било одземено од надлежни органи поради сторен прекршок, а подоцна поради отпаѓање на правниот основ истото му било вратено, за периодот додека возилото било одземено, ако тужителот во текот на постапката не доставил докази дека истиот во спорниот период би остварил добивка од стопанисувањето со возилото, како и докази за висината на добивката што тужителот би ја остварил во периодот кога возилото му било одземено.

Од образложението:

Основниот суд Кочани со пресуда П-4.5/14 од 25.04.2014 година, тужбеното барање на тужителот со кое бара да ги задолжат тужените солидарно да му исплатат на име штета износ од 1.4512.040,00 ден, со зак.казнена камата на наведениот износ во висина на референтната стапка на НБ на РМ што за секое полугодие важела на последниот ден од полугодие што му претходело на тековното полугодие зголемена за осум процентни поени сметано од денот на поднесувањето на тужбата 08.03.2013 год, па до конечната исплата, како и солидарно да му ги надоместат трошоците во постапката во износ од 213.120,00 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да им ги надомести на тужените трошоците во постапката и тоа на првотужениот во износ од 17.940,00 денари и на третотужениот во износ од 39.780,00 денари во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот преку полн. Фиданчо Трајановски адв. од Штип, кој во навремен рок изјавил жалба поради суштествени повреди на одредбите од парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба .погрешна примена на материјалното право, и поради одлуката за трошоците, па предлага

жалбата да се уважи а пресудата укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Третотужениот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи и предлага жалбата да се одбие а пресудата потврди. Бара трошоци за одговорот на жалбата.

Апелациониот суд во Штип ги разгледа жалбата, одговорот на жалба и останатите списи во предметот, ја испита побиваната пресуда во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба.

Врз основа на изведените докази првостепениот суд го утврдил следното:

Постапувајќи по барање од третотужениот Ц. У на РМ, второтужениот РМ -МВР со потврда од 31.08.2008 год, одзел од тужителот сообраќајна дозвола и клуч од ТМВ марка М., тип А., со регистарска ознака ШТ 151 БЈ и број на шасија W ДБ 9700151 K704386. Во моментот на одземањето на возилото сопственик на истото е физичко лице сведокот К. Ш. од Ш. Со договор за закуп склучен помеѓу неа и Книпром ДОО Штип како закуппропримач, кој во својот состав располага со автошкола, возилото е изнајмено за вршење на обука и полагање на кандидати од Ц категорија.

По барање на тужителот, сведокот К. го дава на услуга предметното возило на тужителот, односно со товарното возило да однесе во Р.Б. одредено патничко возило, а потоа ТМВ да го врати на сопственикот К. Ш.

Првостепениот суд утврдил дека царинарница Штип против тужителот повела прекршочна постапка за сторен царински прекршок од чл. 263 ст.1. т.8 од царинскиот закон и било одземено ТМВ и сместено во магацин во Д. По завршување на прекршочната постапка бидејќи истата била запрена и било одлучено предметното возило да му биде вратено на тужителот и истото е вратено на 09.03.2010 год. ТМВ било задржано од трето тужениот во период од 01.09.2008 год, до 08.03.2010 год. За тој период до колку возилото било во сопственост на тужителот и вклучено во редовниот товарен транспорт тужителот ќе имал добивка од 22.960,00 евра., или 1.412.040,00 денари..

Вака утврдената фактичка состојба е целосно и правилно утврдена , така што првостепениот суд одлучувајќи да го одбие тужбеното барање на тужителот правилно го применил материјалното право. Имено, во чл. 40 од Законот за изменување и дополнување на Законот за облигационите односи, тој што со вина ќе му причини штета на друг, должен е да ја надомести, а според чл. 44 од истиот закон, вина постои кога штетникот причинил штета намерно или со невнимание (крајно ,обично или друг степен на невнимание предвиден со Законот.)

Според чл. 178 ст.1. и 3 од ЗОО, оштетениот има право како на надомест на обична штета, така и на надомест на испуштена корист. При оцената на висината на испуштената корист се зема предвид добивката што можела основано да се очекува според редовниот тек на работите или според посебни околности, а чие остварување е спречено со оштетениковото дејствије или пропуштање на оштетениот.

Во конкретниот случај правилен е заклучокот на првостепениот суд дека на тужителот не му е причинета штета од страна на тужените во вид на изгубена добивка за периодот додека возилото му било одземено. Ова од причина што одземеното возило не било во сопственост на тужителот туку на трето лице - сведокот К.Ш. од Ш., која склучила договор за закуп со правно лице - авто школа за обука и полагање на кандидати за Ц категорија.

Исто така правилно првостепениот суд смета дека тужителот предметното ТМВ го зел од сопственикот за приватна работа - превоз на ПМВ од Р.М. за Р.Б. Покрај тоа тужителот не доставил доказ дека вршел и ќе врши превоз и транспорт на стоки со истото возило, ниту доказ за висината за изгубената добивка за периодот додека возилото му било одземено.

При одлучувањето овој суд ги ценеше и останатите жалбени наводи, кој ги одби како неосновани, бидејќи немаат влијание за поинакво одлучување во конкретната правна работа.

Од погоре наведеното, а согласно чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 09.07.2014 год. под ГЖ.бр.952/14 и Врховен суд на РМ на ден 18.11.2015 година под Рев2.бр.786/2014

14. Кога тужениот како претпријатие овластено да стопанисува со шумите согласно Законот за шуми изврши сеча на шума, сопственост на тужителите, согласно одобриениот план за стопанисување со шуми, а не на противправен начин и со намера противправно да ја присвои, а за таа шума тужителите немале донесено посебни планови за стопанисување со приватни шуми во смисла на одредбите од чл.92 од Законот за шумите, штетата која ја претрпеле тужителите поради извршената сеча од страна на тужениот се утврдува според пазарната вредност на исечената шума, а не според Правилникот за утврдување на висината на цената за штети на шумите.

Од образложението:

Основен суд Кочани, со пресуда П-1.97/12 од 14.12.2012 година, тужбеното барање на тужителите делумно го усвоил.

Го задолжил тужениот солидарно да им плати на тужените износ од 239.909,00 ден. на име штета за исечена шума, со камата согласно ЗВСЗК сметано од 01.06.2009 год. до 31.01.2010 год., а од 01.02.2010 год. со казнена камата зголемена за осум процентни поени до денот на конечната исплата, како и да и ги надомести на тужителите трошоците во постапката во износ од 106.655,00 ден. се во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Тужбеното барање на тужителот за надомест на штета за разликата од досудените 239.909,00 ден. до бараните 1.055.188,00 ден. за износ од 815.279,00 ден. како и за разликата од досудените 106.655,00 ден. до побараните 191.569,00 ден. за трошоци во постапката во износ од 84.914,00 ден., го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останале незадоволни тужителите, кои во благовремен рок поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлагаат жалбата да се уважи, пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука да сторил суштествена повреда на одредбите од чл. 343 ст.2 т.13 од ЗПП, бидејќи изреката на побиваната одлука е јасна, разбирлива и извршна, а во образложението на истата се дадени доволно причини за решителните факти и како таква е подобна за испитување од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи за сторена суштествена повреда од чл.366 од ЗПП, која според жалителот е сторена со тоа што првостепениот суд не постапил по укажувањата на второстепениот суд во решението ГЖ.бр.161/12. Првостепениот суд ја нема сторено оваа повреда, бидејќи при повторното судење ги извел сите парнични дејствија и ги расправил сите спорни прашања на кои му е укажано со второстепената одлука.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи од изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно и целосно ја утврдил фактичката состојба во конкретниот граѓанско-правен однос.

Така, првостепениот суд утврдил дека согласно Законот за шумите, тужениот е овластен да стопанисува со шумите, има изготвено план за стопанисување со шуми за шумско стопанската единица Осогово 1 за периодот од 1999 год. до 2008 год., кој план е одобрен со решение на Министерството од 23.07.1999 год. Овој план со решение бил

продолжен до 2018 година. Со овој план била предвиена сеча помеѓу другите и во одделите 3-А и 3-Б во кои се наоѓаат и парцелите на тужителите, значи парцелите биле влезени во планот за стопанисување со шумите согласно Законот за шумите. Бидејќи сечата е извршена во октомври 2009 год., кога според катастарскиот операт за КО П. важел пописниот катастар, немало точни граници помеѓу парцелите на подрачјето каде се наоѓаат парцелите на тужените, а бидејќи овие парцели граничат со парцели во сопственост на РМ, сеча била спроведена и на дел од парцелите на тужените. Кататарот на недвижности за КО П. според известувањето од Одделението за катастар Кочани стапил на сила на 26.11.2009 год., што значи по извршената сеча. Според вештачењето вредноста на вкупната дрвна маса на исечените делови од катастарските парцели на тужителите пресметана по ценовникот на ЈП М. ш. како дрво на корен изнесува 239.309,00 ден., а вредноста на истата дрвна маса пресметана по Правилникот за висината на цената за штети на шумите изнесува 1.055.188,00 ден.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил и материјалното право.

Со чл.141 од ЗОО “Тој што со вина ќе му причини штета на друг, должен е да ја надомести”.

Со чл.145 ст.1 од ЗОО “Вина постои кога штетникот причинил штета со намера или со невнимание (крајно, обично или друг степен на невнимание предвиден со закон)”.

Со чл.3 од Законот за шумите “Шумите како природно богатство се добро од општ интерес за Р. М. и уживаат посебна заштита. Планирањето, управувањето, стопанисувањето и чувањето на шумите и шумското земјиште се дејности од јавен интерес”.

Со чл.92 ст.1 од Законот за шумите “Активностите за стопанисување на приватните шуми ги вршат сопствениците на приватните шуми, здруженија на сопственици на приватни шуми, правни и физички лица кои имаат лиценца да ги вршат шумските и стручните работи согласно со овој Закон, а со ст.2 “Работите кои е однесуваат на заштита и користење на шумите ги вршат сопствениците”, а со ст.3 “Стручни и советодавни работи во приватните шуми можат да ги вршат регистрирани правни и физички лица согласно со овој Закон”, а со ст.4 “Стопанисувањето со приватните шуми се врши врз основа на донесени посебни планови за стопанисување, програми или критериуми за стопанисување со шумите во приватната сопственост”.

Првостепениот суд правилно ги применил овие одредби кога го задолжил тужениот на тужителите да им ја надомести реалната штета во висина на пазарната вредност на пресечената дрвна маса, бидејќи сопствениците-тужителите немале донесено посебни планови за стопанисување со приватните шуми, а сечата на околната државна шума е извршена согласно планот одобрен од надлежен орган, па во таков

случај тужителите немаат право на надомест на штета според Правилникот за висината на цената на штета на шумите, туку имаат право само на пазарната вредност на исечената шума, која не им била предадена во времето на сечењето, поради што следуваше да се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Овој суд ги имаше во предвид и другите жалбени наводи, но не ги прифати бидејќи не се од влијание за поинакво одлучување во конкретниот граѓанско-правен однос.

Од погоре наведеното, а согласно на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 16.05.2013 год. под ГЖ.бр.244/13 и Врховен суд на РМ на ден 23.12.2014 година под Рев2.бр.691/2013

15. Кога тужителот како законски наследник на оставителот не бил учесник во спроведената оставинска постапка, а судот со решението за наследување не се изјаснил за неговото право за наследување, правото на тужителот да го бара својот наследнички дел од држателот на оставината застарува по протек на 20 години од смртта на оставителот согласно чл.136 ст.2 од Законот за наследување.

Од образложението:

Имено, судовите утврдиле дека тужителот е син на Н.Г. роден на 18.04.1985 година во Ш., додека се уште постоела брачната заедница со С.К., кој брак со пресуда на Општински суд Штип бр.839/86 од 28.01.1987 година бил разведен. На 21.09.1992 година таткото на тужителот починал. Тужената е мајка на покојниот татко на тужителот, односно негова баба. Сопругот на тужената, односно дедото на тужителот, починал на 13.12.1996 година во Штип. Со решение О.бр.25/98 од 23.02.1998 година на Основниот суд Штип за единствен законски наследник на оставината на оставителот Ш.Г. била огласена тужената како негова сопруга, и тоа на недвижниот имот наведен во решението, кое стапило во сила со денот на донесување. Тужителот во таа оставинска постапка не бил повикан и не учествувал. Подоцна тужената недвижниот имот стекнат со оставинското решение му го поклонила на нејзиниот син Г.Г., со договор за поклон ОДУ.бр.437/06 од 28.12.2006 година, на нотар Л.К. од Ш.. Откако Г. станал сопственик на имотот на 23.12.2006 година, склучил договор за купопордажба на истиот со П. ДООЕЛ од Ш. како купувач, за цена од 50.000 ЕУР или 2.769.130,00 денари. Кога тужителот дознал дека била расправана оставината на неговиот дедо, до ОЈО Штип, поднел кривична пријава против тужената и нејзиниот син Г.Г. за кривично дело измама од член 247 од КЗ, која со решение КО.бр.91/13 од 22.03.2013 година била отфрлена, поради

застареност на кривичното гонење, па тој на ден 24.04.2013 година поднел тужба.

Врз основа на вака утврденото, првостепениот суд прифатил дека тужителот не учествувал во спроведената оставинска постапка, не дознал за оставинското решение ниту пак за неговото право било одлучувано со донесеното решение за наследување, па повикувајќи се на член 136 став 2 од Законот за наследување, го усвоил тужбеното барање наоѓајќи дека правото да се бара оставина во секој случај застарува по протекот на 20 година од смртта на оставителот, а во конкретниов случај, оставителот починал на 13.12.1996, тужената станала сопственик на спорниот недвижен имот со решение О.бр.25/98 од 23.02.1998 година, а тужителот тужбата ја поднел на 24.04.2013 година, што значи пред истекот на рокот за застареност предвиден во горесцитираниот член.

Второстепениот суд, пак наоѓа дека првостепениот суд на правилно утврдена фактичка состојба погрешно го применил материјалното право и став 2 од член 136 од Законот за наследување и смета дека во конкретниов случај треба да се примени став 1 од истиот член 136, според кој правото да се бара оставина со тужба како наследник према држателот на оставината, застарува за 2 години од денот кога наследникот дознал дека е донесено правосилно решение за наследување, а најдоцна 10 години од денот кога тоа решение станало правосилно, па затоа ја преиначил првостепената пресуда и го одбил тужбеното барање, прифаќајќи дека во конкретниов случај било донесено оставинско решение кое станало правосилно на 23.02.1998 година, па дека тужителот го пропуштил правото да ја бара оставината према тужената, бидејќи до поднесување на тужбата изминал рокот од 10 години.

По наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија, основани се ревизиските наводи на тужителот за погрешна примена на материјалното право од страна на второстепениот суд. Имено при неспорно утврдени факти дека тужената намерно не го пријавила тужителот како наследник во спроведената оставинска постапка, дека тој не бил учесник во таа постапка и не дал позитивна наследничка изјава ниту пак му било оспорено својството на наследник, ниту бил упатен на процес, а судот со решението за наследување не се изјаснил за неговото право, правилно е стојалиштето на првостепениот суд дека правото на тужителот да го бара својот наследнички дел, застарува по протек на 20 години од смртта на оставителот, согласно член 136 став 2 од Законот за парнична постапка.

Со оглед на наведеното, следуваše Врховниот суд на Република Македонија да ја усвои ревизијата на тужителот и да ја преиначи второстепената пресуда, согласно член 387 став 1 од Законот за парнична постапка.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 02.12.2013 год. под ГЖ.бр.1662/13 и Врховен суд на РМ на ден 13.01.2015 година под Рев2.бр.54/2014

16. Договорот за дар склучен по поведена извршна постапка во која е донесено извршно решение со кое се дозволува извршување со укнижба на заложно право на недвижноста-предмет на склучениот договор за дар не е ништовен во смисла на одредбите од чл.95 од ЗОО и чл.26 од ЗИ, туку тужителот како доверител доколку смета дека со склучувањето на договорот му е загрозено правото на намирување на своето побарување може истиот да го побива со тужба за побивање на должникови правни дејствија во висина на неговото побарување.

Од образложението:

Од доказите изведени во текот на постапката утврдено е дека на ден 30.09.2002 година тужителот како продавач и ДОО „1-ви М.“ Б. од село Д. Штип како купувач склучиле договор за купопродажба на средства за заштита на растенија заверен под број 05-480, во кој сега првотужениот се јавува како договорна страна во својство на гарант платец за обврските на правното лице. Со овој договор тужителот се обврзал да му испорача на правното лице ДОО „1-ви Мај Балван“ од село Долни Балван Штип средстава за заштита на растенија како и семенска пченица, а купувачот се обврзал да ја исплати купопродажната цена. Долгот по наведениот договор не бил платен од страна на купувачот, поради што тужителот поднел тужба до Основниот суд Штип против купувачот како тужен и против сега првотужениот како гарант платец. Постапувајќи по тужбата Основниот суд Штип на ден 11.12.2003 година донел пресуда Пст.бр.331/03, со која ги задолжил тужените солидарно да му платат на тужителот износ од 3.897.645,00 денари на име долг, камата за подоцна платениот долг од 1.707.224,00 денари, како и да му ги надомести парничните трошоци во износ од 142.650,00 денари. Претходно наведената пресуда била потврдена со пресуда на Апелациониот суд Штип ГЖ.бр.1130/04 од 22.12.2004 година. Тужените 1-ви М.Б. од село Д. Б. и сега првотужениот долгот по претходно цитираните пресуди не го исплатиле на тужителот во доброволниот рок, поради што тужителот до Основниот суд Штип на ден 30.03.2005 година поднел предлог за дозвола за присилно извршување врз основа на извршна исправа - правосилна судска пресуда Пст.бр.331/03 од 11.12.2003 година на Основниот суд Штип. Во поднесениот предлог било предложено присилно извршување со укнижба на заложно право над кука во сопственост на првотужениот, лоцирана на улица „Солидарност“ број 106 како дел од КП.бр.902 и 981 во површина од 390 м2. Основниот суд Штип постапувајќи по предлогот донел решение И.бр.1141/05 од 08.04.2005 година со кое го дозволил предложеното извршување. На ден 22.08.2005 година судот извршната постапка спрема должникот ДОО „1-ви М.“ Б. од село Д. Б. Штип ја прекинал поради отворање на стечајна постапка над ова правно лице, а постапката продолжила према сега првотужениот.

На ден 10.05.2005 година односно по поднесениот предлог за извршување, тужените С. Н. и М. Н. како дародаватели и тужените Ѓ.„ и М.Н. како дароприматели (крвни сродници од прв наследен ред, мајка, татко и синови), склучиле договор за подарок во форма на нотарски

акт ОДУ.бр.104/05 кај нотар Иска Кировска од Штип, и тоа на недвижен имот - индивидуална станбена зграда во Штип - куќа во населба Сењак изградена на урбанистичка парцела број 208, дел КП.бр.902 и 981 во површина од 980 м². Тужените го склучиле предметниот договор иако знаеле дека за истата недвижност еден месец пред склучувањето на договорот, по поднесен предлог од тужителот за дозвола за присилно извршување врз основа на извршна исправа, а во кој предлог бил даден предлог за присилно извршување со укнижба на заложно право на истата недвижност, било донесено решение И.бр.1141/05 од 08.04.2005 година од страна на Основниот суд Штип со кое е дозволено предложеното извршување. Со вака превземеното правно дејствие односно склучување на договор за подарок, тужителот во поведената извршна постапка бил оневозможен да го наплати своето побарување од сега првотужениот, поради што била поднесена предметната тужба.

Врз основа на претходно утврдената фактичка состојба, пониските судови утврдиле дека е ништовен и не произведува правно дејство договорот за подарок склучен помеѓу прво и второтужените како работодаватели и трето и четвртотужените како дароприматели во форма на нотарски акт. Основ за такво одлучување судовите наоѓаат во одредбата од член 45 став 2 и 3, член 95 став 1 и член 101 став 1 од Законот за облигационите односи. Според пониските судови првотужениот во конкретниот случај постапил спротивно на општите начела на совесност и чесност и неморално вршење на правото, како и во спротивност со добрите обичаи, затоа што кога го склучил договорот за подарок знаел дека за истата недвижност предмет на договорот претходно веќе била поведена извршна постапка и веќе било донесено извршно решение со кое се дозволува извршување со укнижба на заложно право на недвижноста предмет на договорот за подарок, а заради присилна наплата на парично побарување на тужителот. Притоа судовите го имале предвид фактот дека договорот за подарок е склучен еден месец по донесеното извршно решение И.бр.1141/05 на Основниот суд Штип и тоа помеѓу сега тужените како крвни сродници од прв наследен ред. Врз основа на претходно наведеното судовите прифаќаат дека кај првотужениот постоела побуда да се осуети побарувањето на тужителот во извршна постапка и истата суштествено влијаела да се склучи предметниот договор за подарок.

Врховниот суд на Република Македонија наоѓа дека пониските судови · врз основа на утврдената фактичка состојба погрешно го примениле материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го усвоиле, наоѓајќи дека предметниот договор е ништовен, на што основано се укажува во ревизијата.

Според Врховниот суд на Република Македонија, заклучокот на пониските судови дека предметниот договор е спротивен на Уставот, законите и добрите обичаи, односно дека се исполнети условите од член 95 став 1 од Законот за облигационите односи за утврдување ништовност на договорот за подарок не произлегува од изведените докази и утврдената фактичка состојба. Во смисла на споменатата законска одредба договорот кој не е во согласност со Уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определен случај не е предвидено нешто друго. Имено, според Врховниот суд на

Република Македонија, во време на склучувањето на договорот за подарок не постоеле никакви формално правни пречки за неговото склучување, односно договорот е склучен од странки кои се деловно способни, со своите потписи ја изразиле согласноста на нивната волја за склучување на договорот, истиот е заверен кај нотар, односно е склучен согласно пропишаните законски услови и во целост е реализиран, а промената на правото на сопственост е запишана во јавната книга. Поради тоа, погрешно утврдиле пониските судови дека предметниот договор за подарок склучен помеѓу прво и второтужените како работодаватели и трето и чествротужените како дароприматели е ништовен во смисла на одредбата од чл.95 од законот за облигационите односи.

По наоѓање на овој суд, не се исполнети законските услови договорот за дар да се смета за ништовен и во смисла на одредбите од членот 26 од Законот за извршување. Од утврденото произлегува дека договорот за дар не е склучен 6 месеци пред донесувањето на извршната исправа. Имено, извршната исправа - пресуда Пет бр.331/03 е донесена на 11.12.2003 година и потврдена со пресуда ГЖ.бр.1130/04 од 22.12.2004 година, а договорот за дар е склучен на 10.05.2005 година, односно подонесувањето на извршната исправа.

Основано се укажува во ревизијата дека за конкретниот случај, кога тужителот како доверител смета дека со превземено правно дејствие од тужениот како должник му е загрозено неговото право на намирување на парично побарување од должникот, во Законот за облигационите односи, односно во одредбите од член 269 до член 274 од овој закон е предвиден институтот побивање на должникови правни дејствија против трети лица, односно во конкретниот случај против сега трето и четврто тужените.

Имено, согласно одредбата од член 270 став 1 од Законот за облигационите односи, товарното располагање може да се побива ако во времето на располагањето должникот знаел или можел да знае дека со превземеното располагање им нанесува штета на своите доверители и ако на третото лице со кое или во чија корист е преземено правното дејствие тоа му било познато или можело да му биде познато.

Во став 2 од истиот член е наведено дека ако третото лице е должников сопруг или сродник по крв од права линија или во странична линија до четвртиот степен, или по жена до истиот степен, се претпоставува дека му било познато дека должникот со превземеното располагање им нанесува штета на доверителите.

Според став 3 од истиот член, кај бесплатните располагања и со нив издедначените правни дејствија се смета дека должникот знаел дека со преземеното располагање им нанесува штета на доверителите и за побивање на тие дејствија не се бара на третото лице тоа да му било познато или да можело да му биде познато.

Согласно член 272 став 1 и 2 од истиот закон, побивање може да се врши со тужба или со приговор, а тужбата за побивање се поднесува против третото лице со кое или во чија корист е преземено правното дејствие што се побива, односно против неговите универзални правни следбеници.

Согласно член 273 од истиот закон, тужба за побивање може да се поднесе во рок од 3 години, а рокот од овој член се смета од денот кога е превземено правното дејствие кое се побива односно од денот кога требало да се превземе пропуштеното дејствие.

Согласно член 274 од истиот закон, тужба за побивање може да се поднесе во рок од 3 години, а рокот од овој член се смета од денот кога е преземено правното дејствие кое се побива односно од денот кога требало да се преземе пропуштеното дејствие.

Според Врховниот суд на Република Македонија, согласно претходно цитираните одредби, тужителот како доверител на првотужениот можел со тужба да бара да се утврди дека договорот за дар склучен помеѓу тужените го губи правното дејство спрема тужителот за висината на неговото побарување со камата и трошоци и истите да се задолжат да трпат од вредноста на недвижноста, предмет на договорот, тужителот да го наплати своето побарување. Правото на побивање на правното дејство не му дава право на тужителот да бара и поништување на склучениот договор за дар затоа што се работи за правно дело кое е склучено во целост согласно законските прописи и истото е полноважно, меѓутоа му дава право со тужбата да бара да се стави вон сила тоа правно дејство само толку колку што е потрено да се намири неговото побарување.

Поради изнесеното, следувааше овој суд пресудите на пониските судови да ги преиначи, согласно одредбата од член 387 став 1 од Законот за парничната постапка и да одлучи на начин како во изреката на оваа пресуда, односно тужбеното барање на тужителот да го одбие како неосновано.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 13.12.2012 год. под ГЖ.бр.1863/12 и Врховен суд на РМ на ден 26.12.2014 година под Рев2.бр.530/2013

17. Република Македонија, во смисла на чл.70 ст.1 од Законот за судовите, одговара за штетата што настанала со постапување на судија по конкретен предмет, под услов за таквото постапување судијата правосилно да е осуден за сторено кривично дело или од страна на Судскиот совет на РМ да му е изречена дисциплинска мерка.

Од образложението:

По наоѓање на Врховниот суд на Република Македонија, пониските судови погрешно го примениле материјалното право повикувајќи се на член 157 од Законот за облигациони односи, кога го усвоиле тужбеното барање на тужителот. Имено според членот 157 став 1 од ЗОО, за штета што работникот во работата или во врска со работата ќе му ја причини на трето лице одговара работодавецот кај кој работел работникот во моментот на причинувањето на штетата, освен ако докаже дека работникот во дадените околности постапувал онака како што требало. Според ставот 2, оштетениот има право да бара надомест на штетата и

непосредно од работникот ако штетата ја причинил намерно. Според ставот 3, со одредбата од став (1) на овој член не се засега во правилата за одговорноста за штета што потекнува од опасен предмет или од опасна дејност. Според став 4 работодавецот кој на оштетениот ќе му ја надомести штетата што работникот ја причинил намерно или со крајно невнимание, има право од тој работник да бара надомест на платениот износ. Според ставот 5, тоа право застарува во рок од шест месеци од денот на исплатениот надомест на штетата.

Врховниот суд на Република Македонија укажува дека во поглед на одговорноста на судиите за надомест на штета при вршење на својата работа се применува член 62 од Законот за судовите („Службен весник на РМ“ бр.36/95, 45/95 и 64/2003), како лекс специјалис кој важел во тоа време. Според членот 62 од Законот за судовите, за штета што судијата или судијата поротник во вршењето на функцијата ќе им ја причини на граѓани или на правни лица со незаконита или неправилна работа е одговорна Република Македонија. Од наведениот член произлегува дека законски услов за остварување на побарување на надомест на штета спрема Република Македонија настаната поради работењето на правосудните органи е постоење на незаконита или неправилна работа на судијата во вршењето на функцијата која е утврдена од надлежни органи кои ја ценат работата на судовите и судиите.

Во конкретниов случај, според мислењето на Врховниот суд на Република Македонија, штетата што тужителот ја претрпел не настапила поради незаконито постапување на судиите кои ја воделе стечајната постапка по предметот Ст.бр.12/2003 во Основен суд Кочани, во која на тужителот му бил продаден недвижен имот од М.М. – П. а сега во сопственост на Општина П.. Согласно одредбите од Законот за стечај („Службен весник на РМ“ бр.55/97, 53/2000, 37/2002 и 17/2004), правна претпоставка при впаричување на стечајната маса во стечајната постапка, е дека целокупниот имот што се наоѓа во стечајниот должник е негов и влегува во стечајната маса. Исто така според овој закон се предвидува можност и тоа согласно одредбите од член 80, секое лице што смета дека одредена ствар од стечајната маса објавена во службен весник како имот на стечајниот должник не припаѓа на стечајната маса на должникот е должен да се пријави како излачен доверител и да бара издвојување на стварта од стечајната маса доколку смета дека стварта е негова, и за тоа да приложи докази.

Имено, во случајов не е утврдено од пониските судови дека РМ или Општина Б. или Општина П., учествувала во стечајната постапка и барала издвојување на предметниот недвижен имот на стечајниот должник М.М. – П.. Напротив утврдено е дека во спроведена постапка за продажба на имот, тужителот бил единствен понудувач и по усно наддавање бил составен договор за купопродажба според кој тужителот за купената недвижност од М.М. - во стечај тужителот исплатил износ од 341.021,00 денари. Потоа, согласно склучениот договор и исплатата на купопродажната цена Стечајниот совет на Основниот суд - Кочани со решение Ст.бр.12/2003 година од 01.03.2005 година констатирал дека тужителот како купувач се стекнал со сопственост на наведениот недвижен имот. Продажбата била одобрена од советот и стечајниот

управник на М.М. ДОО бил задолжен да ги превземе сите потребни мерки и да изврши пренос на правото на сопственост на купувачот. Од образложението на решението е констатирано дека судот по извршениот увид во приложениот записник од одржаната седница на Собранието на доверителите, договорот за купопродажба, утврдил дека се исполнети условите од чл.171-а од Законот за стечај за продажба на имот на должникот на лице што понудило најповолна цена.

Видно од членот 2 од Договорот за купопродажба, продавачот бил сопственик односно корисник на предметниот имот врз основа на Договор за купопродажба бр.179/1 од 02.12.1987 година склучен помеѓу Месна заедница П. Општина Б. и АК Л. ООЗТ П. како правен претходник на продавачот и Договор бр.01.-04/81 од 15.10.2004 година за поделба помеѓу ДОО М.М. во стечај и ДОО М.М.1 од П.. Со оглед на фактот што Договор за купопродажба бр.179/1 од 02.12.1987 година, не бил ништовен во времето на траењето на стечајната постапка, погрешно пониските судови заклучиле дека не постоел документ за сопственост кај продавачот.

Според Врховниот суд на Република Македонија, фактот што после продажбата на предметниот недвижен имот на тужителот, во постапката пред Основен суд Берово П.бр.109/06 со пресуда од 12.12.2007 година, е утврдено право на сопственост на тогаш тужителот Општина Пехчево, не може да се оцени како причинско последична врска помеѓу постапувањето на стечајниот совет по предметот Ст.бр.12/2003 во Основен суд Кочани и штетната последица. Во времето на продажбата на тој имот постоел Договор за купопродажба бр.179/1 од 02.12.1987 година и Договор бр.01-04/81 од 15.10.2004 година за поделба помеѓу М.М. ДОО во стечај и М.М.1 ДОО од П., според кој истиот бил сопственост на стечајниот должник.

Исто така, врз основа на утврдената фактичка состојба, Врховниот суд на Република Македонија наоѓа дека тужителот во случајов не успеал во предметниот спор да докаже со прилагање на соодветни докази дека судиите што учествувале во стечајната постапка Ст.бр.12/2003, правосилно се осудени за сторено кривично дело во врска со одлучувањето по спорот, или пак против било кој од судиите кои учествувале во донесувањето на одлуките во постапката од страна на тогашниот Републички судски совет, односно Судскиот совет на Република Македонија, била изречена некаква дисциплинска мерка за стечајниот предмет. Во отсуство на соодветно решение на Републичкиот судски совет, односно Судскиот совет на Република Македонија, за изречена дисциплинска мерка или осудителна правосилна кривична пресуда за судиите кои учествувале во донесувањето на пресудите а во врска со стечајниот предмет, останува во сила претпоставката на невиност, во смисла на член 13 од Уставот на Република Македонија. Поради ова, овој суд е на стојалиште дека тужителот како оштетен не успеал да докаже дека биле исполнети условите за претрпена штета а кои се состојат во следното: постоење на штета, причинската врска, противправност и вина како услов за одговорност.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 27.03.2013год. под ГЖ.бр.216/13 и Врховен суд на РМ на ден 28.10.2014 година под Рев2.бр.411/2013

18. Кога нотарскиот акт-договор за хипотека ги содржи сите елементи предвидени во чл.55 и 56 од Законот за нотаријат истиот неможе да се смета за релативно или апсолутно ништовен само затоа што тужителот, како заложен должник при составување на актот не се однесувал како добар домаќин, односно не постапувал со должното внимание кое се бара во прометот, како обврска на секој учесник во облигационите односи.

Од образложението:

Основниот суд во Штип со пресуда П-1-267/12 од 26.04.2013 год. тужбеното барање на тужителите А. и С. Д. и двајцата од Ш. со кое бараат да се поништи и да не произведува правно дејство нотарски акт договор за хипотека ОДУ бр. 173/09 од 06.04.2009 год. на нотар Л. К. од Ш. во делот на хипотека на недвижен имот од прв ред во корист на заложниот доверител Ц. К. б.АД С., врз сопственоста на заложните должници Д.А. и С. и тоа, градежен објект - индивидуална семејна стамбена зграда -куќа во Штип на.КП.бр. 9305 во вкупна површина од 304 м2 (објект 147 м2 и земјиште 157 м2) по ИЛ.бр. 3347 за КО Ш.како и трошоци во постапката во износ од 131.568,00 денари го одбил како неосновано.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или истата ја укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Првотужениот поднел одговор на жалба со кој ги побива жалбените наводи на жалителот. Предлага жалбата да се одбие како неоснована, а пресудата потврди.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата,одговорот на жалбата списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествени повреди од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, бидејќи по оценка на овој суд изреката на пресудата е јасна, разбирлива и не противречи сама на себе, ниту на причините во пресудата. Во образложението на истата се наведени доволно причини за решителните факти од кои се раководел судот при одлучувањето, па како таква побиваната пресуда со сигурност може да се испита од страна на овој суд.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека првостепениот суд донесувајќи ја побиваната пресуда да сторил суштествена повреда на одредбите од парничната постапка од чл. 343

ст.2 т. 10 од ЗПП, а која повреда према наводите на жалителот се состоела во тоа што првостепениот суд во изреката на нападната одлука како тужител била наведена С. Д. која не може да биде странка во постапката. Ова од причини што лицето С.Д. врз основа на барање за признавање на својство на замешувач, во текот на целата постапка учествувала само како замешувач на страната на тужителот.Изјавата што ја дало ова лице на расправата од 26.04.2013 година ја дало во својство на замешувач. Во самиот увод на побиваната одлука е наведено дека С.Д. има својство на замешувач, а тоа што судот во изреката навел дека и Соња Димитрова е тужител се работи за очигледна грешка при пишувањето на пресудата.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи врз основа на изведените и правилно ценети докази во текот на постапката, првостепениот суд ја има правилно и целосно утврдено фактичката состојба во конкретниот граѓанско правен однос.

Од изведените докази, првостепениот суд утврдил да на ден 06.04.2009 година од страна на Н.Л. К. од Ш. е составен нотарски акт договор за хипотека ОДУ.бр. 173/09. Според овој договор заради обезбедување на паричното побарување на заложниот должник - првотужениот Ц. К.а б. АД С.во износ од 7.995.000,00 денари се воспоставила хипотека на недвижен имот прецизно наведен во договорот од прв ред на заложните должници, тужените ДПТК М. ДОО Ш., И. Л., Л. Л.и Хипотека на недвижен имот прецизно наведен во договорот од прв ред, на заложните должници - тужителот А. и С. Д. и двајцата од Ш.. Во чл. 5 од договорот е утврдена клаузула на извршност. Во оваа клаузула е наведено дека заложните должници изјавуваат дека во целост се согласуваат, заложниот доверител да може со денот на пристигнувањето на било кое побарување, ако должникот не го намира побарувањето во утврдените рокови, заложниот доверител да може да спроведе присилно извршување пред другите доверители заради наплата на обезбедено побарување врз заложната недвижност. Со содржината на овој нотарски акт, кој претходно и бил прочитан, како што е констатирано се согласиле и своерачно го потпишале сите странки, вклучително и тужителот и замешувачот. Од страна на К. б. АД С.на ден 10.05.2011 година како хипотекарен доверител од прв ред спрема трето и четврто тужениот, пред извршител В.С.била поведена постапка за извршување врз недвижноста која во исто време била под хипотека и спрема тужениот Централна кооперативна банка АД С.. На ден 21.10.2011 година пред Основен суд Штип по тужба на тужителот К.б.АД С.била заведена постапка Малтс.бр. 264/11 против Централна Кооперативна банка АД С. со основ утврдување на приоритет во намиравање на побарување. Тужениот Ц.К. б. АД С., заради намиравање на своето парично побарување спрема погоре наведените заложни должници, повела постапка за извршување по извршен нотарски акт - договор за хипотека ОДУ.бр. 173/09 од 06.04.2009 година кај Нотар Л. К., пред Извршител С. К. од Ш., заведен под И.бр. 863/12 од 27.07.2012 година.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога ја донел побиваната одлука.

Во чл. 39 од ЗОО е предвидено: “Кога предметот на обврската е невозможен, недозволен, неопределен или неопределив, договорот е ништовен”.

Во чл. 53 ст. 2 од истиот закон е предвидено: “Страната која е во заблуда може да бара поништување на договорот поради суштествена заблуда, освен ако при склучувањето на договорот не постапувала со вниманието кое се бара во прометот”.

Во чл. 103 од ЗОО е предвидено: “Договорот е рушлив кога го склучила страна ограничено деловно способно, кога при неговото склучување имало мани во поглед на волјата на страните, како и кога е тоа определено со овој закон или со друг пропис”.

Во чл. 95 од истиот закон е предвидено: “Договорот кој не е во согласност со уставот, законите и добрите обичаи е ништовен, ако целта на повреденото правило не упатува на некоја друга санкција или ако со законот во определениот случај не е предвидено нешто друго.

Во конкретниот случај првостепениот суд правилно ги применил цитираните законски одредби кога одлучил како во изреката на побиваната одлука, бидејќи од изведените докази со сигурност утврдил дека на тужителот нотарскиот акт договор за хипотека ОДУ.бр. 173/09 заради обезбедување на паричното побарување на првотужениот го потпишал а истиот го потпишал и замешувачот и со содржината на тој нотарски акт, кој претходно им бил прочитан се согласиле и своерачно го потпишале сите странки, вклучително и тужителот и замешувачот. Затоа правилно првостепениот суд заклучил дека нема заблуда кај тужителот кој го потпишал писмениот договор врз основа на кој било запишано заложно право, бидејќи истиот бил запознаен со неговата содржина и го потпишал, и бил свесен за правните последици од спроведување на клаузулата на извршност содржана во чл. 5 од договорот за хипотека, а во случај на спроведување на присилно извршување поради пристигнување на побарувањето во роковите предвидени во договорот. Тужителот доброволно при чиста свест и здрав разум се согласил и го потпишал договорот. Содржината на нотарскиот акт одговара на неговата волја, и во знак на прифаќање тужителот и замешувачот своерачно го имаат потпишано договорот и се согласиле со заверка на нивните потписи, договорот да претставува извршна исправа врз основа на кое својство првотужениот по исполнувањето на двата услови предвидени во чл. 61 од Законот за договорен залог да поднесе барање за извршување кај надлежен извршител за наплата на долгот со реализација на заложното право. Предметната нотарска исправа согласно чл. 55 и 56 од Законот за нотаријат ги содржи сите елементи заради што не може да стане збор за апсолутна ниту за релативна ништовност на истиот. Исто така во текот на постапката не е докажано дека постоела заблуда кај тужителот и замешувачот при склучување на договорот за хипотека ОДУ.бр. 173/09 од 06.04.2009 година, туку напротив кај нив имало свесно изразена волја за склучување на договорот. Овој договор бил склучен согласно Уставот законите и добрите деловни обичаи. Тужителот при потпишувањето на договорот

единствено пропуштил да се однесува како добар домакин, со должно внимание што е обврска на секој учесник во облигационите односи. Што значи дека неможе во случајот да стане збор за суштествена заблуда, ако при склучувањето на договорот тужителот не постапувал со внимание кое се бара во прометот, односно како добар домакин, имајќи во предвид дека истиот е искусен правник, а вмешувачот како тогашен раководител на Е. на Б. во Ш. како професионалец во својата работа можела и имала услови да ги утврди сите факти а особено утврдување на имот кој е под хипотека.

Овој суд ги ценеше жалбените наводи на жалителот дека истиот не би го потпишал договорот за хипотека доколку знаел дека имотот на другите заложни должници бил заложен, и дека првотужениот требало да покрене постапка против трето и четврто тужените за измама, но не ги прифати ваквите жалбени наводи, бидејќи тоа нешто можел да го стори тужителот доколку има основ за тоа, а Банката во законски утврдена постапка има воспоставено инструменти на обезбедување, врз основа на кои ќе го наплати своето побарување и нема интерес да докажува постоење или непостоење на измама.

Од погоре наведените причини, а врз основа на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 05.07.2013год. под ГЖ.бр.1021/13

19. Судското порамнување има дејство само помеѓу странките кои што го склучиле, а не и спрема други лица, па постапка за поништување или за утврдување ништовност на судското порамнување можат да водат само учесниците во истото, а не и трети лица.

Од образложението:

Основен суд Штип, со пресуда П-4.бр.7/14 од 19.05.2014 година, тужбеното барање на тужителот, против тужените со кое барал да се утврди дека не произведува дејство и е ништовно во целост судското порамнување склучено на заспаник пред Основен суд Штип по предметот П-1.бр.60/11 од 15.03.2011 година помеѓу тужените, како и барањето да се задолжат тужените со трошоци во постапката во вкупен износ од 13.350,00 ден., го одбил како неосновано.

Го задолжил тужителот да ги надомести на тужените трошоците во постапката во вкупен износ од 12.556,00 ден. во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Барањето на тужените за трошоци во постапката како разлика од досудените 12.556,00 ден. до бараните 14.482,00 ден., го одбил.

Од ваквата пресуда останал незадоволен тужителот, кој во благовремен рок поднел жалба поради суштествена повреда на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, погрешна примена на материјалното право и против одлуката за

трошоците во постапката. Предлага жалбата да се уважи, пресудата преиначи или укине и предметот врати на првостепениот суд на повторно судење.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата и списите кон предметот, ја испита побиваната пресуда во смисол на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи на жалителот дека при донесувањето на побиваната пресуда, првостепениот суд сторил суштествена повреда од чл.343 ст.2 т.14 од ЗПП, која според него се состои во тоа што пресудата има недостатоци поради кои не може да се испита, истата е нејасна, неразбирлива и не содржи причини за решителните факти, а дадените причини биле нејасни и противречни.

По наоѓање на овој суд, изреката на обжалената пресуда е јасна и разбирлива, не противречи самата на себеси ниту на причините на пресудата, пресудата содржи доволно причини за решителните факти, тие причини се јасни и произлегуваат од доказите изведени во текот на постапката.

Тоа што во изреката е наведено дека тужбеното барање се одбива како неосновано, а во причините е наведено дека тужбеното барање се одбива поради тоа што тужителот нема активна легитимација за водење на спорот не ја прави пресудата противречна, бидејќи тужбеното барање се одбива како неосновано покрај во другите случаи и во случајот кога тужителот не е активно легитимиран за водење на спорот.

Неосновани се жалбените наводи за погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба, бидејќи врз основа на изведените и правилно ценети докази првостепениот суд правилно ја утврдил фактичката состојба на која е заснована пресудата.

Така, првостепениот суд утврдил дека помеѓу К. Б., поранешен содружник во Друштото Б. Ш. и Л. Б. на 10.03.2009 год. е склучен договор за пренос на удел врз основа на кој К. Б. го отстапила уделот без надомест на содружникот Л. Б. од Ш.. Утврдил дека сега тужителот, односно Регионалната дирекција на Управата за јавни приходи . донела решение со кое што на првотужениот Л. Б. во својство на даночен обврзник му утврдил аконтација на данок на доход во износ од 1.237.771,00 ден. и му пресметал камата во износ од 672.110,00 ден. Утврдил дека решението бр.2204-23/54 од 01.07.2010 год. на Управата за јавни приходи по жалба изјавена од првотужениот со решение на второстепен орган, односно на Министерот У.бр.16-1472/1 од 13.04.2011 год. е потврдено и дека против тоа решение првотужената Л. поднела тужба до Управниот суд кој што со пресуда У-5.бр.463/2011 од 19.04.2012 година тужбата ја уважил, а оспореното решение на Министерот од 13.04.2011 година го поништил. Првостепениот суд утврдил дека истовремено со покренувањето на управниот спор била поведена и

парнична постапка пред Основен суд Штип по тужба на Л. Б. против К. Б. за сопственост на удел и дека таа постапка завршила со постигнување на судско порамнување П-1.бр.60/11 од 15.03.2011 година. Со ова судско порамнување К. Б. се согласила во целост со тужбеното барање на тужителот Л. Б. и не го оспорила фактот дека Л. Б. е основач - сопственик на непаричен влог во фирмата ДПТ Б. дооел увоз-извоз Штип во вкупен износ од 12.377.706,00 ден. кој што влог претставува 98% од вкупниот влог на друштвото. Утврдил дека ова судско порамнување по службена должност било запишано како податок во Трговскиот регистар на правни лица при Централен регистар на РМ со решение од 18.03.2011 год. и тој податок бил запишан кај правниот субјект Б. во рубриката на дополнителни информации. Понатаму, првостепениот суд утврдил дека на 28.01.2014 год. во Основен суд Штип ДПТ Б. дооел Ш. поднел тужба против Л. Б. и К. Б. за утврдување на ништовност на пренос на удел која што постапка е завршена со пресуда од 25.03.2014 година со која што тужбеното барање е усвоено и е утврдено дека договорот за пренос на удел во ДПТ Б. дооел увоз-извоз Ш. од 10.03.2009 год. со кој што второтужената К. го пренела на првотужената Л. уделот во износ од 12.377.706,00 ден. е апсолутно ништовен и не произведува правно дејство и е задолжена тужената Л. како основач-сопственик на непаричен влог во ДПТ Б. доо увоз-извоз Ш. да трпи намалување на непаричниот влог за износ од 12.057.706,00 ден. во Трговскиот регистар за правни лица при Централниот регистар на РМ.

На вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд правилно го применил материјалното право кога одлучил како во изреката на обжаленаа пресуда.

Имено, согласно чл.307 од ЗПП, странките во текот на целата постапка пред парничниот суд можат да склучат порамнување за предметот на спорот (судско порамнување). Пред судот не може да се склучи порамнување во поглед на барањата со кои странките не можат да располагаат (чл.3 ст.3 од ЗПП).

Согласно чл.308 од ЗПП, спогодбата на странките за порамнување се внесува во записник. Порамнувањето е склучено кога странките по прочитаниот записник за порамнување ќе го потпишат записникот.

Согласно чл.1136 од ЗОО, порамнувањето е ништовно, ако е засновано врз погрешно верување на двата договарчи дека постои правен однос кој всушност не постои и ако без тоа погрешно верување меѓу нив не би имало ниту спор ниту неизвесност.

Во конкретниот случај помеѓу тужените во овој предмет склучено е судско порамнување за барање со кое што странките можат да располагаат. Никаде не е предвидено дека сопствениците на удели не можат да располагаат со уделите, односно дека не можат да ги продаваат, отстапуваат без надомест на друг содружник и сл.

Од овие причини овој суд жалбените наводи за тоа дека странките располагале со барање со кое што не можеле да располагаат ги оцени како неосновани.

Правилно првостепениот суд нашол дека тужителот не е активно легитимиран за водење на спорот за поништување на судското порамнување склучен помеѓу тужените, бидејќи постапка за поништување или за утврдување ништовност на судско порамнување можат да водат само учесниците, односно странките на договорот односно порамнувањето. Во случајот, тужителот не е странка при склучувањето на судското порамнување и тој не може да се јави како тужител, односно не е активно легитимиран за водење на овој спор.

Судското порамнување има дејство само помеѓу странките кои што го склучиле (интер партес), а не и према други лица, па затоа не може да се смета дека со склучувањето на судското порамнување е загрозено некое право на тужителот.

Ова до толку повеќе што со пресуда на Основен суд Штип П-4.бр.6/2014 од 25.03.2014 год. договорот за пренос на удел од 10.03.2009 год. склучен помеѓу дотогашниот содружник К. Б. и Л. Б. од Ш., врз основа на кој договор е донесено решение во управна постапка со кое што сега тужената Л. Б. е задолжена да плати данок, е прогласен за ништовен и не произведува правно дејство.

Овој суд при одлучувањето ги имаше во предвид жалбените наводи за тоа дека се работи за ништовен договор и дека требало да се примени одредбата од чл.95 и одредбата од чл.101 од ЗОО при утврдувањето на тоа дали тужителот е активно легитимиран за водење на спорот, но овие жалбени наводи не ги прифати од причини што најде дека судското порамнување што е предмет на побивање во овој спор не е во спротивност со Уставот, законите и добрите обичаи, односно истото не е ништовно. Од овие причини не може да дојде до примена на одредбата од чл.95 ст.1 и одредбата од чл.101 ст.1 од ЗОО при утврдувањето на околноста за правниот интерес на тужителот.

Трошоците на постапката се правилно одмерени, во согласност со Тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите и Законот за судски такси.

Од погоре наведеното, а согласно на чл.357 од ЗПП, се одлучи како во изреката на пресудата.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 02.10.2014 год. под ГЖ.бр.1016/14 и Врховен суд на РМ на ден 23.12.2015 година под Рев2.бр.840/2014

20. Правото на раскинување на еден договор како начин на престанок на договорот, под услови и на начини предвидени во ЗОО, им припаѓа само на договорните страни, па секое трето лице кое не е договорна страна во договорот нема право на бара раскинување на истиот.

Од образложението:

Основен суд Струмица со пресуда П1.85/13 од 09.09.2014 година, тужбеното барање на тужителот Џ.Т.од с.С., го усвоил.

Го раскинал договорот за купопродажба помеѓу првотужената Ј. С. З. од с.К. од една страна како продавач и П. Р. од с.К. од друга страна како купувач на трактор со рег.бр.-...-..., марка ИМТ, тип 539, со број на шасија, со број на мотор, произведен 1982 година, сила на моторот во KW(KS)28,68 маса на празно возило во кг 1440, боја на каросерија црвена 74 податоци наведени во сообраќајна дозвола бр..... со преклучена механизација-два паличника за орање, па се задолжуваат тужените Ј. З. и П. Р.двајцата од с.К. предметниот трактор со приклучена механизација да го вратат на гаражата на дворното место на В. В. од с.Д. се до правосилното донесување на решението за наследување на оставината на покојниот Џ. С. бивш земјоделец од с.С., како и да му ги надоместат солидарно трошките по постапката на тужителот во износ од 35.000,00 денари сето тоа во рок од 15 дена од приемот на пресудата.

Барањето на тужителот да тужените бидат солидарно задолжени со уште сума од 2.672,00 денари, го одбил како неосновано.

Од вака донесената пресуда останале незадоволни тужените кои навремено преку полномошникот И. Д. адвокат од С. поднеле жалба поради суштествени повреди на одредбите на парничната постапка, погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право, предлага жалбата да се уважи, а нападнатата одлука преиначи или укине и предметот врати на повторно одлучување.

Тужителот, преку полномошникот Д-р.Т. В. адвокат од С. поднел одговор на жалба со кој ги побива наводите во жалбата, предлага истата да се одбие како неоснована.

Апелациониот суд во Штип, ја разгледа жалбата, списите во предметот, ја испита побиваната одлука во смисла на чл.354 од ЗПП, па најде:

Жалбата е основана.

Основани се жалбените наводи на жалителот да првостепениот суд при донесувањето на побиваната одлука погрешно го применил материјалното право кога тужбеното барање на тужителот го усвоил и го раскинал договорот за купопродажба склучен помеѓу првотужената Ј. С. З. од с.К. од една страна како продавач и П. Р. од с.К. од друга страна како купувач на подвижни предмети опишани како во изреката на побиваната одлука, ако се има во предвид правилно утврдената фактичка состојба.

Имено, првостепениот суд утврдил дека тужителот и првотужениот се брат и сестра, а нивни браќа се и К.и М. Џ., а нивниот правен претходник С. починал на 26.11.2009 година. Во смртовницата која била издадена на име на правниот претходник на тужителот во

рубриката на движен и недвижен имот е наведена куќа со двор во с.С. и трактор ИМТ 539. По смртта на нивниот татко, тужителот и неговиот брат К. одлучиле тракторот да го сместат во гража на сведокот В. И. од с.Д., каде стоел околку една година. Второтужениот бил заинтересиран за купување на трактор и во почетокот на 2011 година се договорил со првотужениот да го виде и се согласил да го купи заедно со двата плуга за орање кои лично му ги продал првотужениот. За извршената купопродажба првотужениот немал согласност од тужителот и другите браќа, а на второтужениот како купувач не му кажал дека оставинска постапка, која се води кај нотар Д. В. од С. не е завршена и дека истата е во тек од причина што наследниците се наоѓале во странство. Бидејќи оставинската постапка се уште не била завршена во сообраќајната дозвола се уште се водел на име на покојниот Џ. С. од с.С.. Врз основа на вака утврдената фактичка состојба првостепениот суд го усвоил тужбеното барање на тужителот и прифатил дека тужениот без правен основ располагал со подвижниот имот и склучил договор за купопродажба, па повикувајќи се на одредбите од чл.41 и чл.124 од ЗОО го усвоил тужбеното барање на тужителот и го раскинал договорот за купопродажба склучен помеѓу тужените.

По наоѓање на овој суд на утврдената фактичка состојба првостепениот суд погрешно го применил материјалното право, па заради правилна примена на материјалното право овој суд суд согласно чл. 361 т.4 од ЗПП побиваната одлука ја преиначи, така што тужбеното барање на тужителот го одби како неосновано, а поради следните причини:

Во чл. 135 од ЗОО е предвидено: „Договорот создава права и обврски за договорните страни.“

Во конкретниот случај, од изведените докази неспорен е фактот дека предметниот недвижен имот преставува оставина на правниот претходник на тужителот и првотужениот и точно е дека не е донесено решение за расправање на оставината. Од изведените докази произлегува дека првотужениот како продавач без согласност на тужителот и останатите наследници и второтужениот како купувач го склучиле предметниот договор и точно е дека првотужениот не можел да располага со оставината на правниот претходник. Меѓутоа, имајќи го во предвид поставеното тужбено барање со кое тужителот бара раскинување на договорот за купопродажба кој произведува правно дејство помеѓу договорните страни, односно создава права и обврски за нив, правото на раскинување на договорот како начин на престанок на договорот, им припаѓа само на договорните страни во конкретниот случај тужените и тоа под услови и на начини предвидени во ЗОО, поради што следуваše овој суд да одлучи како во изреката на оваа одлука.

За трошоците на постапката овој суд одлучи согласно чл.148, чл.149 и чл.160 од ЗПП, па тужителот кој што не успеа во спорот го задолжи да на тужениот на име трошоци во постапката му исплати вкупен износ од 17.740,00 денари од кои:за трошковник и полномошно по 1.300,00 денари, за состав на одговор на тужба 2.600,00 денари, награда за застапување на 2 расправи со паушал и часовнина по

3.120,00 денари, како и трошоци по повод жалба и тоа за состав на жалба 3.900,00 денари и судска такса за жалба 2.400,00 денари.

Од погоре изнесеното, а согласно чл. 361 т.4 од ЗПП, се одлучи како во изреката на оваа одлука.

Решено во Апелационен суд Штип на ден 24.11.2014 год. под ГЖ.бр.1454/14 и Врховен суд на РМ на ден 10.12.2015 година под Рев2.бр.98/2015